

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

**ОБЛІК, АУДИТ І АНАЛІЗ ГРОШОВИХ КОШТІВ
НЕКОМЕРЦІЙНОГО НА ПІДПРИЄМСТВА**

(за матеріалами комунальне некомерційне підприємство «Роменська центральна
районна лікарня»)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

401-ЕО

18140

КР

Розробив студент групи 401-ЕО

Калетвінцев М. С.

Керівник кваліфікаційної роботи

Свистун Л. А.

Рецензент: провідний бухгалтер КНП
«Роменська ЦРЛ»)

Пипа Н. П.

Засвідчую, що цій роботі немає
запозичень із праць інших авторів без
відповідних посилань

Калетвінцев М. С.

Підтверджую достовірність даних
використаних у роботі

Свистун Л. А.

Допустити до захисту
Завідувач кафедри

Птащенко Л.О.

2022

РЕФЕРАТ

Калетвінцев М. С. Облік, аудит і аналіз грошових коштів некомерційного підприємства за матеріалами Комунального некомерційного підприємства «Роменська центральна районна лікарня». Випускна кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра з обліку і оподаткування – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2022.

Робота містить 107 сторінок, 46 таблиць, 32 рисунків, список літературних джерел із 70 найменувань, 7 додатків.

Ключові слова: грошові кошти, аналіз некомерційне підприємство, облік, аналіз, аудит, активи.

Об'єктом дослідження є облік, аудит і аналіз грошових коштів підприємства.

Мета роботи – вивчити існуючу систему обліку та аудиту грошових коштів в некомерційному підприємстві та розробити рекомендації щодо її вдосконалення.

У випускній класифікаційній роботі розглянуто сутність, класифікацію та порядок відображення в обліку грошових коштів. Наведена методологія та процедура аудиту і аналізу грошових коштів. Одержані результати можуть бути використані при вдосконаленні системи бухгалтерського обліку й аудиту на КНП «Роменська центральна районна лікарня».

ABSTRACT

Kaletvintsev MS Accounting, audit and analysis of cash of a non-profit enterprise on the materials of the Municipal Non-Profit Enterprise "Romenskaya Central District Hospital". Final qualification work for a bachelor's degree in accounting and taxation - National University "Poltava Polytechnic named after Yuri Kondratyuk", Poltava, 2022.

The work contains 107 pages, 46 tables, 32 figures, a list of references from 70 titles, 7 appendices.

Key words: cash, non-profit analysis, accounting, analysis, audit, assets.

The object of research is the accounting, audit and analysis of cash.

The purpose of the work is to study the existing system of accounting and auditing of funds in a non-profit enterprise and to develop recommendations for its improvement.

In the final classification work the essence, classification and the order of reflection in the accounting of money are considered. The methodology and procedure of audit and analysis of cash are given. The obtained results can be used in the improvement of the accounting and auditing system at the Romenska Central District Hospital

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. Економічна характеристика підприємства.....	10
1.1 Організаційно-економічна характеристика.....	10
1.2 Організація обліку і звітності на підприємстві.....	15
1.3 Аналіз економічних показників діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня».....	23
РОЗДІЛ 2. Облік грошових коштів на підприємстві.....	41
2.1 Нормативно-правове забезпечення і завдання обліку грошових коштів.....	41
2.2 Організація обліку руху грошових коштів у касі.....	45
2.3 Облік грошових коштів на рахунках у банку.....	53
РОЗДІЛ 3. Аналіз і аудит грошових коштів на КНП «Роменська центральна районна лікарня».....	66
3.1 Мета, завдання, джерела інформації аудиту грошових коштів.....	66
3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів підприємства.....	69
3.3 Аналіз грошових коштів некомерційного підприємства: завдання та методи.....	79
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ.....	107

				401-EO 18140 ВКР									
	П. І. Б.	Підпис	Дата										
Розроб.	Кадетвінцев М.С			Облік, аудит і аналіз грошових коштів некомерційного підприємства за матеріалами Комунальне некомерційне підприємство «Роменська центральна районна лікарня»									
Перевір.	Свистун Л.А												
Н. контр.	Свистун Л.А												
Затверд.	Птащенко Л.О.												
				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Стадія</td> <td style="width: 25%;">Арк.</td> <td style="width: 50%;">Акрушів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">107</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center; font-size: small;"> Національний університет «Полтавська політехніка ім. Ю.Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування </td> </tr> </table>	Стадія	Арк.	Акрушів		2	107	Національний університет «Полтавська політехніка ім. Ю.Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Стадія	Арк.	Акрушів											
	2	107											
Національний університет «Полтавська політехніка ім. Ю.Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування													

ВСТУП

Значну увагу сучасних теоретичних і практичних науковців, викликає економічний механізм того, як формуються та чи ефективно використовуються грошові кошти. Так, сучасні умови трансформаційної економіки переосмислюють роль грошових коштів в управлінні фінансово-господарською діяльністю. Важливе місце займають процеси, пов'язані із аналізом і плануванням грошових коштів, так як дані процеси розглядають як базу для того, щоб формувати управлінську звітність, іншою мовою він є головною рушійною силою для того, щоб приймати управлінські рішення.

Так, велику кількість праць сучасних науковців присвячено проблемам, які пов'язані із методологією практики і теорії аналізу і планування грошових коштів. Проте, слід відмітити про те, що відсутня єдина методика аналізу і обліку грошових коштів в організації що вимагає подальшого дослідження і наукових розробок.

Метою роботи є вивчення існуючої системи обліку та аудиту в некомерційному підприємстві та розробити рекомендації щодо її вдосконалення.

Згідно поставленої мети сформовано наступні завдання дослідження:

- розглянути організаційно-економічну характеристику підприємства;
- вивчити організацію обліку і звітності на підприємстві;
- проаналізувати економічні показники діяльності Комунальне некомерційне підприємство «Роменська центральна районна лікарня»;
- вивчити нормативно-праве забезпечення і завдання обліку грошових коштів;
- дослідити організацію обліку руху грошових коштів у касі та на рахунках у банку;
- визначити мету, завдання, джерела інформації аудиту грошових коштів;
- розглянути методику проведення аудиту грошових коштів підприємства;
- проаналізувати грошові кошти некомерційного підприємства;

— Об'єктом дослідження є грошові кошти некомерційного підприємства. Предметом дослідження – процеси обліку, аудиту і аналізу грошових коштів.

В процесі виконання роботи застосовувалися наступні методи дослідження: аналізу, синтезу, логічного узагальнення; порівняльного аналізу.

Теоретико-методична значущість отриманих результатів полягає у тому, що виявлено напрями вдосконалення системи обліку та аудиту в некомерційному підприємстві

Теоретичну основу дослідження складають наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних учених, нормативно-законодавчі акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів.

Практична цінність роботи полягає у пошуку шляхів та рекомендацій по покращенню системи обліку та аудиту, та використання їх у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

РОЗДІЛ 1 ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Організаційно-економічна характеристика

КНП «Роменська ЦРЛ» РМР є міжрайонним центром по наданню спеціалізованої медичної допомоги жителям м. Ромни та Роменського району, яке складає 71822 чол., сусідніх Липово-Долинського району з чисельністю населення – 18532 чол, Недригайлівського району – 23980 чол.

Роменська центральна районна лікарня – комунальне некомерційне підприємство. За приналежність є комунальною власністю територіальної громади. Галузь медицини і лікувально-профілактичного напрямку. Реєстрація лікарні, як юридичної особи надає право укладати договори, виступати в суді від свого імені. Основні засоби складаються з будівель, територій, відповідного устаткування, транспорту, інвентару і іншого майна. Забезпечення фінансово-господарської і адміністративної діяльності підпорядковане міській раді. КНП «Роменська центральна районна лікарня» має власну гербову печатку, печатку круглу для документів, кутовий штамп і печатку для листів непрацездатності.

Основна діяльність лікарняної установи за Статутом є:

- медична практика з надання вторинної і інших видів медичної допомоги населенню, в тому числі за видами: діяльність лікарняних закладів, загальна медична практика, спеціалізована медична практика;
- організація надання вторинної медичної допомоги у визначеному законодавством порядку, в тому числі надання консультації, проведення діагностики, лікування, реабілітації і профілактики хвороб, травм, отруєнь патологічних і фізіологічних(під час вагітності і пологів) станів; направлення пацієнта відповідно до медичних показань для надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги з іншої спеціалізації медичної допомоги;
- планування, організація, участь і контроль за проведенням диспансеризації населення, в тому числі безперервне відстеження стану здоров'я

пацієнта з метою вчасної профілактики, діагностики і забезпечення лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних фізіологічних станів;

- взаємодія із суб'єктами надання вторинної (спеціалізованої) з іншої спеціалізації медичної допомоги з метою своєчасного діагностування і забезпечення дієвого лікування з врахуванням особливостей пацієнта;

- організація відбору і спрямування хворих на консультацію і лікування до закладів охорони здоров'я і установ, що надають третинну медичну допомогу, а також відбору хворих на санаторно-курортне лікування і реабілітацію у визначеному законодавством порядку;

- видача листків непрацездатності;

- направлення на МСЕК осіб із стійкою втратою працездатності;

- участь у проведенні інформаційної і освітньо-роз'яснювальної роботи серед населення щодо формування здорового способу життя;

- участь у державних і регіональних програмах щодо скринінгових обстежень, профілактики, діагностики і лікування окремих захворювань;

- визначення потреби структурних підрозділів Лікарні і населення у лікарських засобах, виробках медичного призначення, медичному обладнанні для забезпечення населення доступною, своєчасною (цілодобовою) і якісною медичною допомогою;

- залучення медичних працівників для надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, в тому числі залучення лікарів, що працюють як фізичні особи - підприємці за договорами підряду, підтримка професійного розвитку медичних працівників для надання якісних послуг;

- координація діяльності лікарів із надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги з іншими суб'єктами надання медичної допомоги, зокрема закладами вторинної іншої спеціалізації та третинної медичної допомоги, санаторіїв, а також з іншими службами, що опікуються добробутом населення, зокрема соціальними службами, і правоохоронними органами;

- надання платних послуг з медичного обслуговування населення відповідно до чинного законодавства України з урахуванням змін та доповнень;
- надання послуг медичної реабілітації [1].

Органи управління і підпорядкування КНП «Роменська центральна районна лікарня» наведено в таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Організаційна структура КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Орган управління/ підпорядкування	Структура	Персональний склад
Засновник– Роменська міська рада	Голова, заступники голови, комісія міської ради, сесія міської ради	Голова Роменської міської ради- Стогній Олег Анатолійович
Керівництво НКП ”Роменської районної лікарні”	Головний лікар, Заступник головного лікаря з медичної частини, заступник головного лікаря з дитинства і пологової допомоги, заступник головного лікаря з економічних питань,	Головний лікар – В. Гунькова, заступник головного лікаря з медичної частини – Л. Жидкова, заступник головного лікаря з дитинства і пологової допомоги –Н. Скорик, заступник головного лікаря з економічних питань – В. Панченко,
Міністерство охорони здоров’я	9 Директоратів, 4 Департаменти, 3 управління, 3 відділи, 4 сектори і патронатна служба	Міністр охорони здоров’я, Генеральні директори Директоратів, Начальники управлінь, відділів, завідувачі секторів, керівник патронатної служби

Лікарня надає медичні послуги на підставі ліцензії на медичну практику, яку видає Міністерство охорони здоров'я України, має право здійснювати лише ті види медичної практики, які дозволені органом ліцензування при видачі ліцензії на медичну практику. Керівництво КНП «Роменська центральна районна лікарня» безпосередньо забезпечує організацію діяльності лікарняної установи з медичної, господарської і економічної частини. Засновник-Роменська міська рада бере участь у фінансуванні і прийнятті нормативно-правових документів, що регулюють діяльність підприємства.

Організаційна структура сформовано по лінійно-функціональному принципу, яка складається з адміністративного, медичного і обслуговуючого персоналу. Структура сформована з адміністративно-управлінського персоналу, спеціалізованих 25 відділень, 3 лабораторій по різних напрямках, амбулаторії, кабінету «Довіра», денного стаціонару, 7 вузькопрофільних кабінетів і загально-лікарняного персоналу. Штатний розпис адміністративно-управлінського і господарсько-обслуговуючого персоналу КНП «Роменська центральна районна лікарня» складається з 100,25 одиниць, лікарів різних спеціалізацій 75,25 одиниць, фахівців з базовою і неповною вищою освітою, медичних сестер, лаборантів – 177,5 одиниць, молодших медичних сестер – 127,75 одиниць, сестер-господинь – 5 одиниць, біологи, бактеріологи, дезінфектори – 6,5 одиниць. Структура управління наведена на рисунку 1.1.

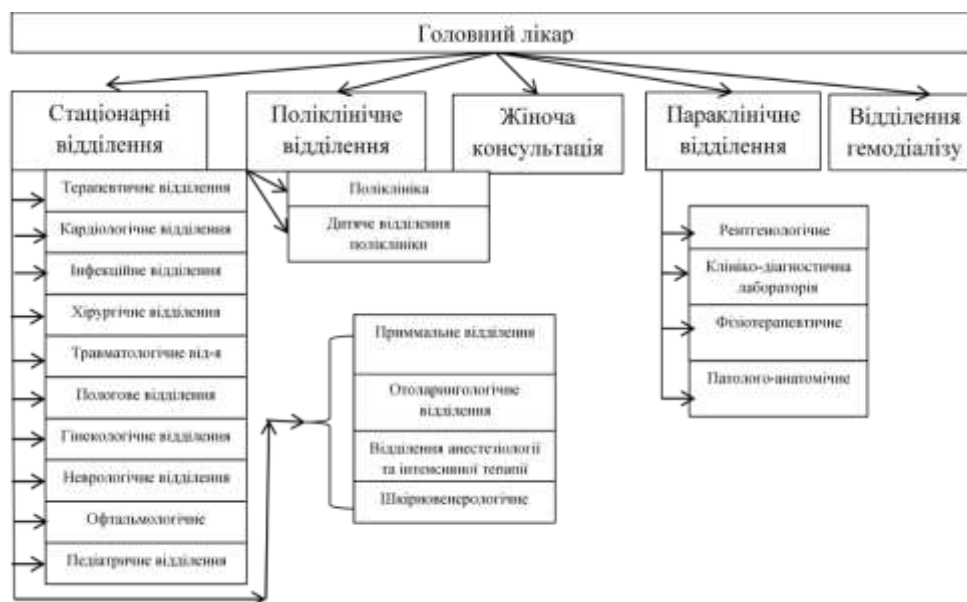

Рисунок 1.1 - Структура управління КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Згідно чинної нормативної документації по лабораторній службі та відповідно профілю лікарні проводяться загально клінічні, гематологічні, біохімічні, імунологічні, цитологічні та бактеріологічні дослідження. Лабораторія постійно працює над провадженням нових діагностичних методик, що мають аналітичну точність та діагностичну надійність. Підвищуються якість лабораторних досліджень шляхом систематичного проведення внутрішньо лабораторного контролю якості та участі у циклах зовнішньої оцінки якості лабораторних досліджень.

Фізіотерапія знаходить своє застосування в багатьох областях медицини таких, як: кардіологія, гастроентерологія, нефрологія, пульмонологія, дерматологія, неврологія, отоларингологія, педіатрія, хірургія, гінекологія, ортопедія, офтальмонологія, терапія та ін..

Застосування фізіотерапевтичного впливу дозволяє зменшити час лікування захворювання, одночасно проводить реабілітаційні заходи, застосовуючи низькі дози медикаментозних препаратів, тим самим уникаючи їх побічну дію, зміцнюючи організм, проводячи профілактику різних загострень.

Фізіотерапевтичне відділення в м. Ромни було організовано ще в 1907 році в земській лікарні. В 1928 році була відкрита водолікарня, кабінети світло та електролікування [50].

На даний час в фізіотерапевтичному відділенні надається сучасна кваліфікована фізіотерапевтична допомога , в спеціально обладнаних кабінетах, які відповідають вимогам експлуатації обладнання та техніки безпеки.

Для отримання консультації у підрозділі пацієнт обов'язково повинен мати направлення сімейного лікаря або іншого профільного спеціаліста . При зверненні до реєстратури пацієнту видається або заводиться амбулаторна карта (форма № 025/о) [50].

Пріоритет в черзі до лікаря мають діти з обмеженими можливостями, діти першого року життя, діти пільгових категорій, а також з травмами та гіпертермічним синдромом.

В підрозділі працюють такі дитячі спеціалісти:

- невролог;
- офтальмолог;
- отоларинголог;
- хірург;
- ортопед;
- кардіолог;
- гінеколог;
- педіатр;
- інфекціоніст;
- фтизіатр;
- ендокринолог.

В діагностичному процесі лікарям поліклініки допомагають: рентген – кабінет ; клініко-діагностична лабораторія.

Також у поліклініці працює дитячий процедурний кабінет, в якому діти можуть отримати амбулаторно маніпуляції (внутрішньовенні, внутрішньом'язеві, підшкірні) та проводиться забір біоматеріалу на різні дослідження.

1.2 Організація обліку і звітності на підприємстві

Ведення бухгалтерського обліку в Комунальному некомерційному підприємстві «Роменська центральна районна лікарня» Роменської міської ради покласти на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером.

Права та обов'язки головного бухгалтера і всіх посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV (далі — Закон про бухоблік), Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. № 336, посадовими інструкціями, цим наказом [8].

На рисунку 1.2 відображено структуру економічного підрозділу КНП «Роменська центральна районна лікарня».

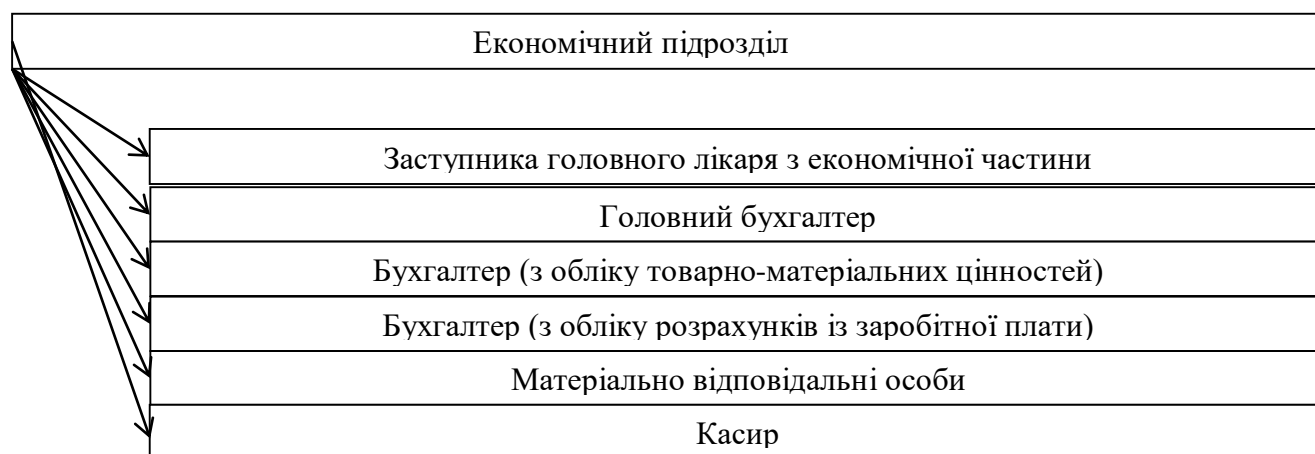

Рисунок 1.2 - Економічний підрозділ КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Облік на підприємстві ведеться на підставі діючих нормативних документів: положень (стандартів) бухгалтерського обліку, постанов кабінету міністрів України, інструкцій, рекомендацій, наказів міністерств і відомств. Сформований штатний розпис бухгалтерської служби наведено в таблиці 1.2.

Такий штатний розпис не дозволяє проводити функціонування підрозділів за цільовим фінансуванням, а ведення обліку планових доходів проводиться за нормативним методом, який передбачений при функціонально-лінійній структурі управління.

Таблиця 1.2

Розподіл за категоріями працівників бухгалтерії

Посада	Категорія	Кількість одиниць
Головний бухгалтер		1,00
Заступник головного бухгалтера		1,00
Керівник групи обліку	10 розряд	2,00
Провідний економіст	10 розряд	1,00
Провідний бухгалтер	10 розряд	1,00
Бухгалтер-професіонал б/категорії	7 розряд	3,00
Економіст-професіонал I категорії	9 розряд	1,00
Економіст-професіонал II категорії	8 розряд	1,00
Бухгалтер-фахівець I категорії	8 розряд	5,50
Бухгалтер-фахівець б/категорії	6 розряд	1,00
Фахівець з публічних закупівель	7 розряд	1,00

Відповідальність посадових осіб за організацію та ведення бухгалтерського обліку, розподілення функцій щодо організації та ведення бухгалтерського обліку:

Головний лікар КНП зобов'язаний (ч. 6 ст. 8 Закону про бухоблік):

- створити необхідні умови для правильного ведення обліку;
- забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог головного бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та надання первинних документів.

У табл. 1.3 наведено обов'язки деяких працівників бухгалтерської служби у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

Таблиця 1.3

Обов'язки деяких працівників бухгалтерської служби у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Посади	Обов'язок
1	2
Головний бухгалтер	забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання та подання в установлені строки фінансової звітності; організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій; бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, розкрадання та псування активів підприємства;
Завідувачі структурних підрозділів	обґрунтовано планують та організовують своєчасне забезпечення підпорядкованих підрозділів матеріальними засобами, роботами та послугами; забезпечують достовірність, своєчасність документального оформлення операцій з надходження та вибуття матеріальних активів і майна у підпорядкованих підрозділах, складах, місцях відповідального зберігання; контролюють раціональне використання матеріальних активів та їх схоронність у місцях відповідального зберігання на всіх етапах руху матеріальних активів; організовують, контролюють та сприяють чіткому веденню карток і книг кількісного обліку, якісному та технічному стану матеріальних активів у підпорядкованому підрозділі

1	2
<p>Бухгалтер (з обліку товарно-матеріальних цінностей)</p>	<p>веде облік основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів, оборотні відомості, журнали та інші регістри обліку</p> <p>обліковує первинні документи в облікових регістрах не пізніше ніж на наступний день після надходження документів до бухгалтерії; перевіряє первинні документи, що надходять до бухгалтерії для проведення за обліком, на відповідність форми та повноти змісту; оформлює накладні на прийняття та вибуття матеріальних активів; нараховує знос (амортизацію) основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів;</p>
<p>Бухгалтер (з обліку розрахунків із заробітної плати)</p>	<p>приймає, аналізує та контролює табелі обліку робочого часу і готує їх до лічильного опрацювання; приймає та контролює правильність оформлення листків про тимчасову непрацездатність, довідок з догляду за хворими та інших документів, що підтверджують право на відсутність працівника на роботі, готує їх до лічильного опрацювання, а також для складання встановленої бухгалтерської звітності, розрахунків, звітів та інших необхідних документів до органу Фонду соціального страхування; нараховує заробітні плати працівникам підприємства, контролює витрачання фонду оплати праці; реєструє бухгалтерські проводки з нарахування та виплати заробітної плати та розносить їх у регістрах бухгалтерського обліку; виконує платіжні доручення з нарахування та перерахування страхових внесків у державні цільові фонди, заробітних плат працівників, інших виплат та платежів у системі «Приват24 для бізнесу».</p>

Організація документообігу в медичній установі наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Графік проведення документів в КНП «Ровенська центральна районна лікарня»

Бухгалтерська операція	Термін	Проведення/передача, місце зберігання
1	2	3
Облік первинних документів	Протягом п'яти днів	Облікові реєстри
Первинні документи на матеріальні цінності, що надійшли або списані, акти приймання робіт	Не пізніше наступного дня	Бухгалтерія
Журнали, накопичувальні відомості	не пізніше 10 числа місяця	Формування і друк
Формувати обороти	не пізніше 12 числа місяця	Головна книга
Друкувати Головну книгу	щорічно протягом місяця	Зберігання
Журнали, книги, картки, інші реєстри обліку	Після закінчення року	Зберігання за встановленим терміном
Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт	до закінчення 3-го банківського дня	Бухгалтерія
Уводити нові субрахунки (рахунки другого, третього порядків)	з огляду на потреби	Бухгалтерія
Табель типової форми № П5	щомісяця на всіх працівників	Бухгалтерія

Джерело: Положення про облікову політику

12	2	3
Звіт про надходження і відпуск (використання) лікарських засобів, медичних виробів	не пізніше 1-го числа місяця, наступного за звітним,	Бухгалтерія
акт на списання використаних поштових марок	в кінці звітного періоду	Бухгалтерія
Проводити інвентаризацію	перед складанням річної звітності	Бухгалтерії
Інвентаризація будівель, споруд, інших нерухомих об'єктів	раз на три роки	Бухгалтерія
готових виробів, сировини, інших матеріалів	Один раз на рік, після 01.10	Бухгалтерія
спиртів, наркотичних, психотропних засобів	Раз в квартал	Бухгалтерія

Джерело: Положення про облікову політику

За наведеним у таблиці 1.4 порядком організації документообігу доступно організувати підведення підсумків роботи, організації достовірної інформації по фінансово-господарській діяльності і дотримання порядку діловодства.

Суб'єктами в організації бухгалтерського обліку в КНП «Роменська центральна районна лікарня» виступають керівник підприємства і головний бухгалтер, об'єктом – обліковий і аналітичний процеси, структура обліково-економічного підрозділу, праця виконавців – людей, зайнятих обліком, контролем і аналізом, організаційне, правове і технічне забезпечення обліку, контролю і аналізу, їх розвиток, тобто система бухгалтерського обліку.

Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання і подання фінансової звітності сформовані і об'єднані в Положенні про облікову політику КНП «Роменська центральна районна лікарня». Визначені конкретні методики, форми і техніки ведення бухгалтерського обліку, виходячи з чинних нормативних актів і особливостей діяльності підприємства, наприклад, вибір методу нарахування амортизації, методу списання виробничих запасів, методу нарахування резерву сумнівних боргів і інших питань.

Бюджетне фінансування установ охорони здоров'я здійснюється в обмежених розмірах, тому виникає потреба в залученні додаткових ресурсів. Наявність двох джерел фінансування породжує проблему правильної організації обліку активів і розрахунків за них у медичних установах, адже законодавством передбачено відокремлений облік бюджетних і позабюджетних надходжень [50].

Автоматизація бухгалтерського і податкового обліку, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності в організації забезпечить ведення бухгалтерського і податкового обліку відповідно до чинного законодавства України. Програмним забезпеченням формується набір стандартних звітів, які дозволяють аналізувати дані по залишках, оборотах рахунків і по проводках в різних розрізах, при цьому є можливість налаштувати групування, відбір і сортування інформації, що виводиться в звіт. Налаштування правил відображення господарських операцій для груп фінансового обліку, облік фактів господарської діяльності відкладеним проведенням з контролем актуальності відображення, оперативний контроль формування проводок для довільного документа, автоматичне формування вихідних податкових накладних і додатків до них, виходячи з номенклатурного складу документів відвантаження.

Правове регулювання фінансової діяльності установи з метою збільшення фінансування бюджетних і позабюджетних надходжень можливо розглянути і прийняти сформованою робочою групою установи і Засновника.

1.3 Аналіз економічних показників діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

У табл. 1.4 наведено аналіз головних фінансово-економічних показників КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.5

Аналіз головних фінансово-економічних показників КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Сума необоротних активів	21551	33155,6	48075,7	11605	14920,1
Сума оборотних активів	5208	31544,8	46063,2	26337	14518,4
Сума власного капіталу	22579	56452,9	79033,1	33874	22580,2
Сума довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та забезпечення		2764,5	9660	2764,5	6895,5
Сума поточних зобов'язань	4180	5483	5445,8	1303	-37,2
Чистий дохід від реалізації	1443	100687,3	153479,1	99244	52791,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	59618	94925,7	138967,7	35308	44042
Чистий прибуток (збиток)	-195	29278,5	21166,8	29474	-8111,7
Середньооблікова кількість працівників	611	628	640	17	12

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.5 свідчать про зростання у 2021 р. суми необоротних активів на 14920,1 тис. грн., оборотних активів на 14518,4 тис. грн., власного капіталу на 22580,2 тис. грн., зниження поточних зобов'язань на 37,2 тис. грн., зростання чистого доходу на 52791,8 тис. грн., собівартості реалізованих послуг на 44042 тис. грн. Окрім цього спостерігаємо отримання чистого прибутку тільки у 2020-2021 рр.(рис. 1.3).

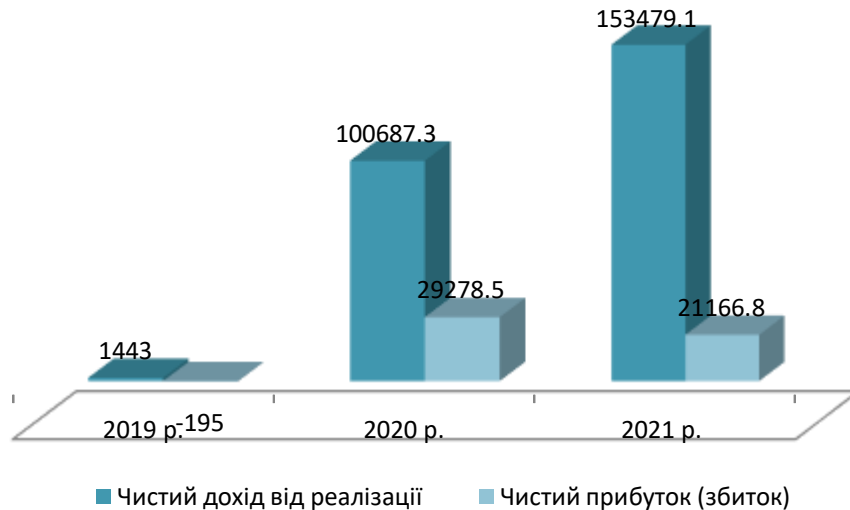

Рисунок 1.3 – Динаміка чистого доходу та чистого прибутку (збитку) КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.6 виконаємо аналіз майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.6

Аналіз майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Всього майно, в т.ч.	26759	64700,4	94138,9	37941	29438,5
Сума необоротних активів	21551	33155,6	48075,7	11605	14920,1
Сума оборотних активів	5208	31544,8	46063,2	26337	14518,4

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.5 свідчать про зростання суми майна у 2020 р., порівняно із 2019 р. на 37941 тис. грн. та у 2021 р. порівняно із 2020 р. на 29438,5 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання суми необоротних активів на 14920,1 тис. грн. та оборотних активів на 14518,4 тис. грн. (рис. 1.4).

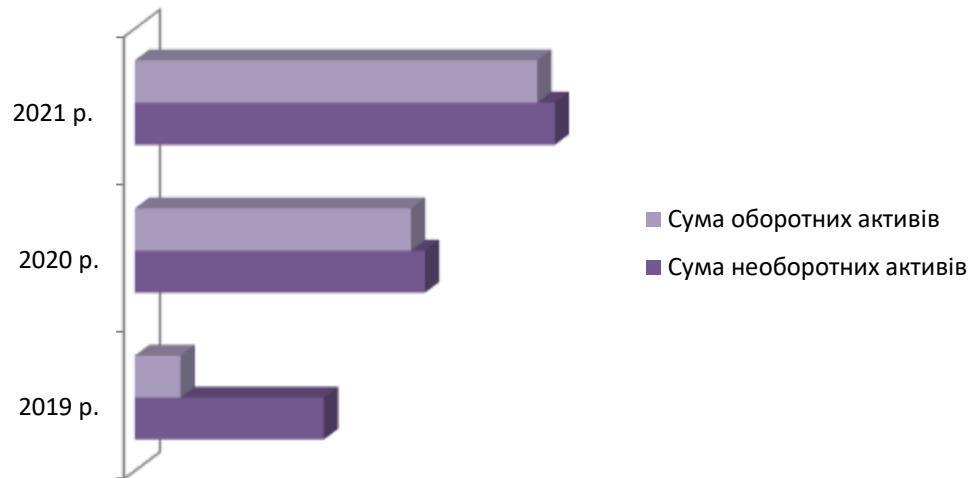

Рисунок 1.4 – Динаміка майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

На наступному етапі розглянемо структуру майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2021 р. Так, основну їх частку займають необоротні активи, а саме 51,07% (рис. 1.5).

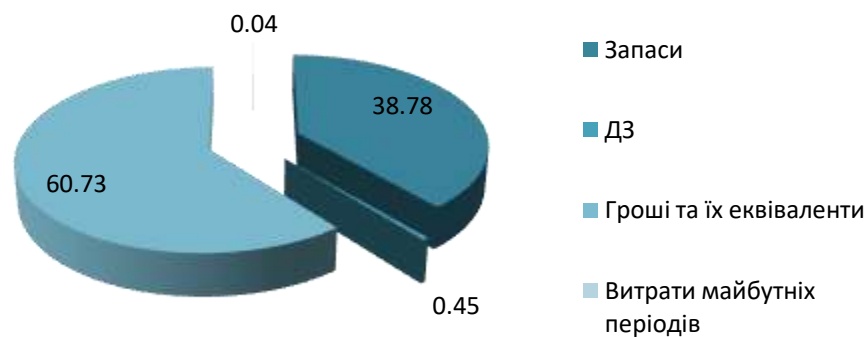

Рисунок 1.5 – Структура оборотних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2021 р.

У таблиці 1.7 виконаємо аналіз джерел формування майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.7

Аналіз джерел формування майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Всього джерел формування майно, в т.ч.	26759	64700,4	94138,9	37941	29438,5
Сума власного капіталу	22579	56452,9	79033,1	33874	22580,2
Сума довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та забезпечення		2764,5	9660	2764,5	6895,5
Сума поточних зобов'язань	4180	5483	5445,8	1303	-37,2

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.7 свідчать про зростання суми джерел формування активів у 2020 р. на 37941 тис. грн. та у 2021 р. – на 29438,5 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання суми власного капіталу на 22580,2 тис. грн., довгострокових зобов'язань на 6895,5 тис. грн. та зниження суми поточних зобов'язань на 37,2 тис. грн. (рис. 1.6).

Рисунок 1.6– Динаміка джерел формування майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

На наступному етапі розглянемо структуру джерел формування майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2021 р. Так, основну їх частку займає власний капітал, а саме 83,95% (рис. 1.7).

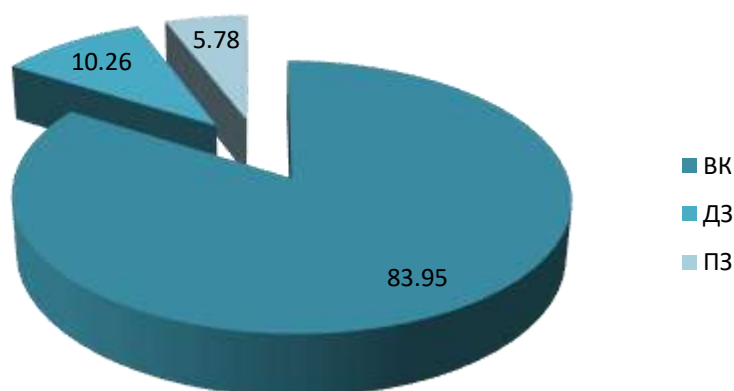

Рисунок 1.7 – Структура джерел формування майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2021 р.

У таблиці 1.8 виконаємо аналіз необоротних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Аналіз необоротних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Сума необоротних активів , в т.ч.	21551	33155,6	48075,7	11605	14920,1
Нематеріальні активи	4	4	1	0	-3
Незавершені капітальні інвестиції	1068	3391,7	7678	2323,7	4286,3
Основні засоби	20479	29759,9	40393,7	9280,9	10633,8

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.8 свідчать про зростання суми необоротних активів у 2020 р. на 11605 тис. грн. та у 2021 р. – на 14920,1 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зниження суми нематеріальних активів на 3 тис. грн., незавершених капітальних інвестицій – зростання на 4286,3 тис. грн., основних засобів – на 10633,8 тис. грн. (рис. 1.8).

Рисунок 1.8 – Динаміка необоротних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.9 виконаємо аналіз оборотних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.9

Аналіз оборотних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Сума оборотних активів, в т.ч.	5208	31544,8	46063,2	26337	14518,4
Запаси	4942	6990,4	17862,9	2048,4	10872,5
ДЗ за продукцію, товари, роботи		18,5	57,3	18,5	38,8
Інша поточна ДЗ	20	183,5	152,1	163,5	-31,4
Гроші та їх еквіваленти	234	24329,7	27972,2	24096	3642,5
Витрати майбутніх періодів	12	22,7	18,7	10,7	-4

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.9 свідчать про зростання суми необоротних активів у 2020 р. на 11605 тис. грн. та у 2021 р. – на 14920,1 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зниження суми нематеріальних активів на 3 тис. грн., незавершених капітальних інвестицій – зростання на 4286,3 тис. грн., основних засобів – на 10633,8 тис. грн. (рис. 1.9).

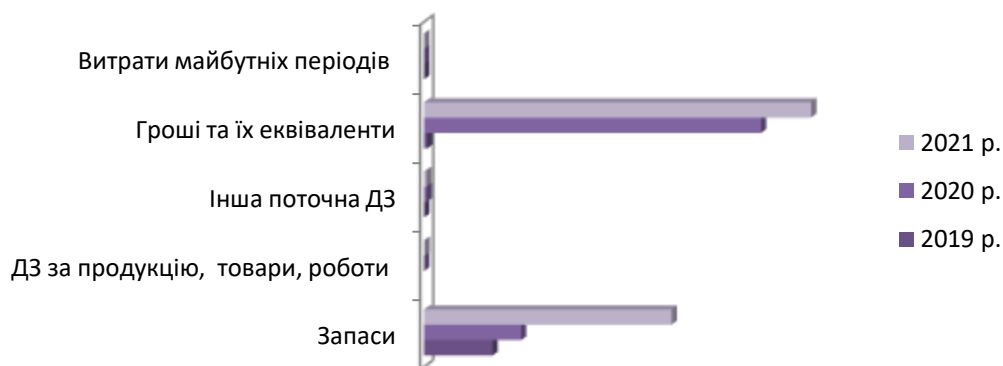

Рисунок 1.9 – Динаміка оборотних активів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.10 виконаємо аналіз власного капіталу КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.10

Аналіз власного капіталу КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Сума власного капіталу	22579	56452,9	79033,1	33874	22580,2
Зареєстрований капітал	18643	18643	18643	0	0
Додатковий капітал	4131	8726,4	26093,1	4595,4	17366,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-195	29083,5	52940	29279	23856,5
Неоплачений капітал	18643	18643	18643	-	-

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.10 свідчать про зростання власного капіталу у 2020 р. на 33874 тис. грн. та у 2021 р. на 22580,2 тис. грн. На формування даної зміни впливає зростання суми додаткового капіталу на 17366,7 тис. грн. та нерозподіленого прибутку на 23856,5 тис. грн. (рис. 1.10).

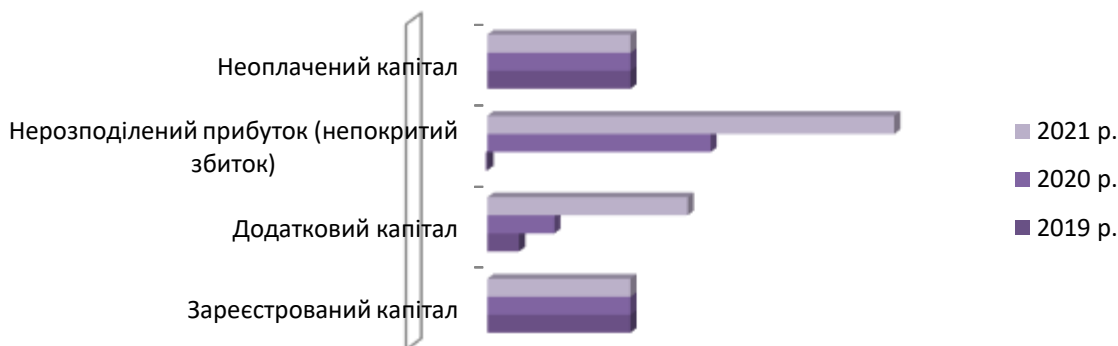

Рисунок 1.10 – Динаміка власного капіталу КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.11 виконаємо аналіз поточних зобов'язань КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.11

Аналіз поточних зобов'язань КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
1	2	3	4	5	6
Сума поточних зобов'язань	4180	5483	5445,8	1303	-37,2
Поточна КЗ за товари, роботи, послуги		204,3	580,4	204,3	376,1
Поточна КЗ за розрахунками із бюджетом	3	31,5	9	28,5	-22,5

Продовження таблиці 1.11

1	2	3	4	5	6
Поточна КЗ з оплати праці	17	149	43,8	132	-105,2
Доходи майбутніх періодів	3749	5098,2	4812,6	1349,2	-285,6
Інші поточні зобов'язання	411			-411	0

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.11 свідчать про зростання суми поточних зобов'язань у 2020 р. на 1303 тис. грн. та зниження у 2021 р. на 37,2 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 376,1 тис. грн., зниження поточної кредиторської заборгованості з оплати праці на 105,2 тис. грн., доходів майбутніх періодів на 285,6 тис. грн. (рис. 1.11).

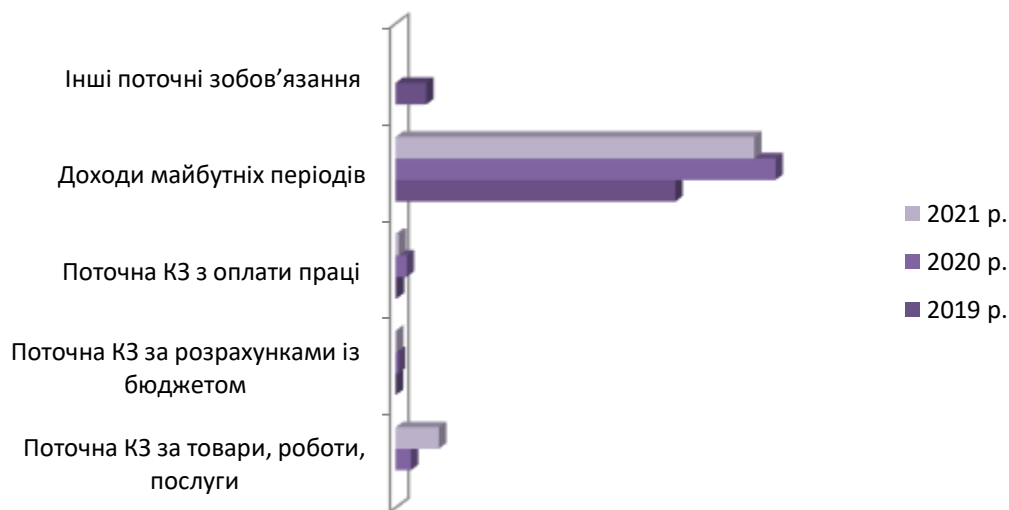

Рисунок 1.11 – Динаміка поточних зобов'язань КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.12 виконаємо аналіз доходів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Аналіз доходів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Всього доходів, в т.ч.	59423	140777,3	180802,4	81354	40025,1
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1443	100687,3	153479,1	99244	52791,8
Інші операційні доходи	57964	39724,6	24333,6	-18239	-15391
Інші доходи	16	365,4	2989,7	349,4	2624,3

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.12 свідчать про зростання суми доходів у 2020 р. на 81354 тис. грн. та у 2021 р. на 40025,1 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання суми чистого доходу на 52791,8 тис. грн., інших доходів на 2624,3 тис. грн. та зниження інших операційних доходів (рис. 1.12).

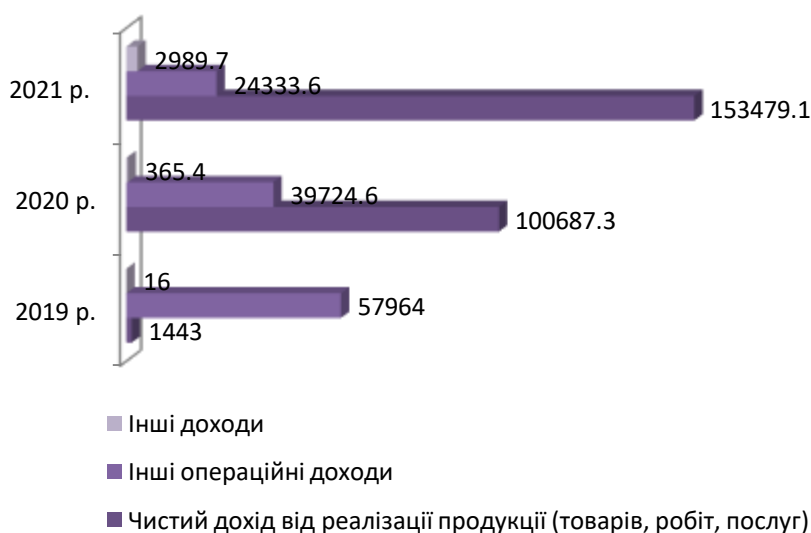

Рисунок 1.12 – Динаміка доходів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.13 виконаємо аналіз витрат КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.13

Аналіз витрат КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Всього витрат, в т.ч.	59618	111498,8	159635,6	51881	48136,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	59618	94925,7	138967,7	35308	44042
Інші операційні витрати		14876,1	20527,3	14876	5651,2
Інші витрати		1697	140,6	1697	-1556,4

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Дані табл. 1.13 свідчать про зростання суми витрат у 2020 р. на 51881 тис. грн. та у 2021 р. на 48136,8 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 44042 тис. грн., інших операційних витрат на 5651,2 тис. грн. та зниження суми інших витрат на 1556,4 тис. грн. (рис. 1.13).

Рисунок 1.13 – Динаміка витрат КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У таблиці 1.14 виконаємо аналіз сплачених податків, зборів та інших обов'язкових платежів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.14

Аналіз в сплачених податків, зборів та інших обов'язкових платежів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Сплата податків та зборів до місцевих бюджетів (податкові платежі), усього, у тому числі:	10855,2	4094,1	8077,1	-6761,1	3983
податок на доходи фізичних осіб	10847	4073,8	7997,3	-6773,2	3923,5
земельний податок	8,2	1	1,5	-7,2	0,5
інші податки та збори (розшифрувати)		19,3	78,3	19,3	59
Інші податки, збори та платежі на користь держави, усього, у тому числі:	14272,9	5296,4	13987,5	-8976,5	8691,1
єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	13352	4954,9	9722,5	-8397,1	4767,6
інші податки, збори та платежі (військовий збір)	920,9	341,5	4265	-579,4	3923,5
Всього виплат на користь держави	25128,1	9390,5	22064,6	-15738	12674,1

Джерело: складено на основні [5, 6]

Дані табл. 1.14 свідчать про зростання сплати податків та зборів до місцевих бюджетів у 2021 р. на 3983 тис. грн., інших податків, зборів та платежів на користь держави у 2021 р. на 8691,1 тис. грн.

У табл. 1.15 виконаємо аналіз коефіцієнт оборотності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.15

Аналіз коефіцієнт оборотності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Чистий дохід від реалізації продукції	1443	100687,3	153479,1	99244,3	52791,8
Активи	26759	64700,4	94138,9	37941,4	29438,5
Оборотні активи	5208	31544,8	46063,2	26336,8	14518,4
Запаси	4942	6990,4	17862,9	2048,4	10872,5
Дебіторська заборгованість	20	202	209,4	182	7,4
Кредиторська заборгованість	20	235,8	630,2	215,8	394,4
Коефіцієнт оборотності активів	0,05	1,56	1,63	1,50	0,07
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,28	3,19	3,33	2,91	0,14
Коефіцієнт оборотності запасів	0,29	14,40	8,59	14,11	-5,81
Коефіцієнт оборотності ДЗ	72,15	498,45	732,95	426,30	234,50
Коефіцієнт оборотності КЗ	72,15	427,00	243,54	354,85	-183,46

Дані табл. 1.15 свідчать про підвищення ефективності використання активів (про це свідчить зростання коефіцієнту оборотності активів на 0,07 пункти), оборотних активів (про це свідчить зростання коефіцієнту оборотності оборотних активів на 0,14 пункти). При цьому відбулось зниження ефективності запасів, про що свідчить зниження коефіцієнту оборотності запасів на 5,81 пункти.

У табл. 1.16 виконаємо аналіз коефіцієнтів ліквідності у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.16

Аналіз коефіцієнт оборотності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Оборотні активи	5208	31544,8	46063,2	26336,8	14518,4
Запаси	4942	6990,4	17862,9	2048,4	10872,5
Грошові кошти	234	24329,7	27972,2	24095,7	3642,5
Поточні зобов'язання	4180	5483	5445,8	1303	-37,2
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,246	5,753	8,458	4,507	2,705
Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	0,064	4,478	5,178	4,415	0,700
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,056	4,437	5,136	4,381	0,699

У табл. 1.17 виконаємо аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Аналіз коефіцієнт фінансової стійкості КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Зобов'язання	4180	8247,5	15105,8	4067,5	6858,3
Власний капітал	22579	56452,9	79033,1	33873,9	22580,2
Довгострокові борги	0	2764,5	9660	2764,5	6895,5
Позикові кошти	26759	64700,4	94138,9	37941,4	29438,5
Пасиви	26759	64700,4	94138,9	37941,4	29438,5
Необоротні активи	21551	33155,6	48075,7	11604,6	14920,1
Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	0,185	0,146	0,191	-0,039	0,045
Коефіцієнт автономії	0,844	0,873	0,840	0,029	-0,033
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,046	0,413	0,392	0,367	-0,021
Коефіцієнт ефективності використання власних коштів	-0,007	0,453	0,225	0,460	-0,228
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,844	0,915	0,942	0,071	0,027

Дані табл. 1.17 свідчать про отримання позитивних значень коефіцієнтів фінансової стійкості.

Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів зріс на 0,045 пункти, що свідчить про задовільну структуру фінансових ресурсів Коефіцієнт автономії знизився на 0,033 пункти, що свідчить підприємство не має змоги вкласти кошти в загальну вартість майна. Коефіцієнт ефективності використання власних коштів

знизився на 0,021 пункти, що свідчить про те, що на 1 гривню прибутку припадає від'ємна сума.

У табл. 1.18 проаналізуємо коефіцієнти рентабельності у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 1.18

Аналіз коефіцієнт рентабельності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Чистий дохід виручка від реалізації	1443	100687,3	153479,1	99244,3	52791,8
Собівартість реалізованої продукції	59618	94925,7	138967,7	35307,7	44042
Чистий прибуток (збиток)	195	29278,5	21166,8	29083,5	-8111,7
Рентабельність діяльності	0,33	30,84	15,23	30,52	-15,61
Рентабельність продажу	2,42	106,07	110,44	103,65	4,37

Стосовно рентабельності продажу, то отримано її позитивні значення у 2020 р., що зумовлено отриманим прибутком. У 2020 р. відбулось покращення діяльності підприємства. В цілому можемо спостерігати негативну динаміку. Для того, щоб підвищити рівень рентабельності пропонуємо надавати матеріальну допомогу працівникам з нагоди ювілейних та інших визначних дат; забезпечувати доставку працівників на роботу та з роботи за узгодженими маршрутами.

Отже, доцільно зробити такі висновки.

1. КНП «Роменська ЦРЛ» РМР є міжрайонним центром по наданню спеціалізованої медичної допомоги жителям м. Ромни та Роменського району, яке складає 71822 чол., сусідніх Липово-Долинського району з чисельністю населення –

18532 чол, Недригайлівського району – 23980 чол. Роменська центральна районна лікарня – бюджетна установа. За приналежність є міською комунальною власністю. Галузь медицини і лікувально-профілактичного напрямку.

2. Організаційна структура сформовано по лінійно-функціональному принципу, яка складається з адміністративного, медичного і обслуговуючого персоналу. Структура сформована з адміністративно-управлінського персоналу, спеціалізованих 25 відділень, 3 лабораторій по різних напрямках, амбулаторії, кабінету «Довіра», денного стаціонару, 7 вузькопрофільних кабінетів і загально-лікарняного персоналу. Такий штатний розпис не дозволяє проводити функціонування підрозділів за цільовим фінансуванням, а ведення обліку планових доходів проводиться за нормативним методом, який передбачений при функціонально-лінійній структурі управління.

3. Вивчення організації обліку і звітності у КНП «Роменська ЦРЛ» свідчить про те, що її покладено на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером. Права та обов'язки головного бухгалтера і всіх посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Облік на підприємстві ведеться на підставі діючих нормативних документів: положень (стандартів) бухгалтерського обліку, постанов кабінету міністрів України, інструкцій, рекомендацій, наказів міністерств і відомств.

4. Дані свідчать про зростання у 2021 р. суми необоротних активів на 14920,1 тис. грн., оборотних активів на 14518,4 тис. грн., власного капіталу на 22580,2 тис. грн., зниження поточних зобов'язань на 37,2 тис. грн., зростання чистого доходу на 52791,8 тис. грн., собівартості реалізованих послуг на 44042 тис. грн. Окрім цього спостерігаємо отримання чистого прибутку тільки у 2020-2021 рр.

РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Нормативно-правове забезпечення і завдання обліку грошових коштів

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в більшості провідних країн світу відбувається за рахунок норм законодавства та його деталізованих положень. Кожна держава дбає, щоб усі учасники ринкових відносин постійно отримували достовірну бухгалтерську інформацію та мали змогу нівелювати ризики та втрати. Вітчизняний бухгалтерський облік опирається на міжнародний досвід ведення обліку та складання звітності, основні вимоги згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [5].

Грошові кошти слід розглядати як необхідний атрибут і елемент ринкової економіки. Окрім цього, рух грошових ресурсів у формі грошових надходжень і виплат опосередковує здійснення будь-якої операційної, інвестиційної та фінансової операції суб'єкта господарювання шляхом трансформації у рух грошових потоків. Ефективне використання грошових коштів дозволяє забезпечити фінансову рівновагу суб'єкта господарювання в процесі формування стратегічного розвитку. Темп такого розвитку суб'єкта господарювання має визначатися тим, в якій мірі вхідні і вихідні грошові потоки взаємозалежать між собою за величиною і в часі.

Розрізняють три види грошових потоків на підприємстві (рис. 1.1).

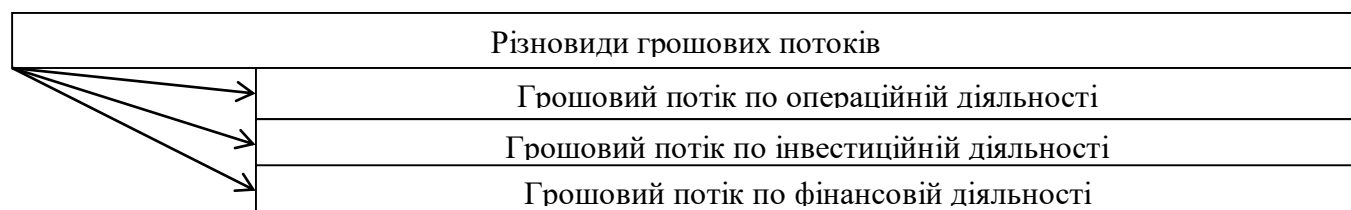

Рисунок 1.1 - Різновиди грошових потоків

Грошові потоки операційної діяльності. Вони характеризуються грошовими виплатами постачальнику за сировину і матеріали; сторонніми виконавцями окремих різновидів послуг, які направлені на забезпечення операційної діяльності; заробітною платою персоналу, який займається операційним процесом та управляють ним; податковими платежами підприємства до різноманітних бюджетів та будь-якого

позабюджетного фонду; іншими виплатами, які стосуються того, як здійснюється операційна діяльність. Також даний різновид грошових потоків має відобразити надходження коштів від покупців продукції; від податкового органу у порядку того, як здійснюється перерахунок зайвих сплачених сум і деяких інших сплат.

Грошові потоки інвестиційної діяльності. Для даних потоків характерна сплата і надходження коштів, які стосуються того, як здійснюється реальне і фінансове інвестування; продаж основних засобів, які вибули; продаж нематеріальних активів; ротацію довгострокових фінансових інструментів інвестиційних портфелів; інші аналогічні потоки коштів, які займаються обслуговуванням інвестиційної діяльності підприємства.

Грошові потоки фінансової діяльності. Для них характерне надходження і виплата коштів, які стосуються залучення додаткових акціонерних та пайових капіталів; того, як одержуються довгострокові і короткострокові кредити і позики; сплати в грошовому виразі дивідендів і відсотків по вкладах власників; деяких інших грошових потоків, які стосуються того як здійснюється зовнішнє фінансування фінансово-господарської діяльності підприємства [48, с. 95].

Грошові потоки фінансової діяльності. Для них характерне надходження і виплата коштів, які стосуються залучення додаткових акціонерних та пайових капіталів; того, як одержуються довгострокові і короткострокові кредити і позики; сплати в грошовому виразі дивідендів і відсотків по вкладах власників; деяких інших грошових потоків, які стосуються того як здійснюється зовнішнє фінансування фінансово-господарської діяльності підприємства [67, с. 95].

Дотримання правової основи здійснення операцій з грошовими коштами визначається чинним законодавством України і має відповідати чинним нормативно-правовим документам. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку грошових коштів здійснюється на різних рівнях, які умовно можна поділити на п'ять груп(рис.2.2). До першого рівня слід віднести міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, зокрема МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів», який окреслює основні підходи щодо формування інформації про зміну руху грошових коштів та їх

еквівалентів суб'єкта господарської діяльності. Документом для відображення виступає Звіт про рух грошових коштів, який розмежовує грошові потоки протягом періоду від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності [8].

Нормативне регулювання операцій з грошовими коштами та їх еквівалентами на рівні міжнародного співробітництва здійснюється за допомогою МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» і МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». Згідно МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» монетарні статті не переоцінюються, адже вони вже виражені в грошових одиницях, що діють на кінець звітного періоду. Порядок отримання фіксованої або визначеної кількості одиниць певної валюти окреслено в МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» визначено порядок отримування.

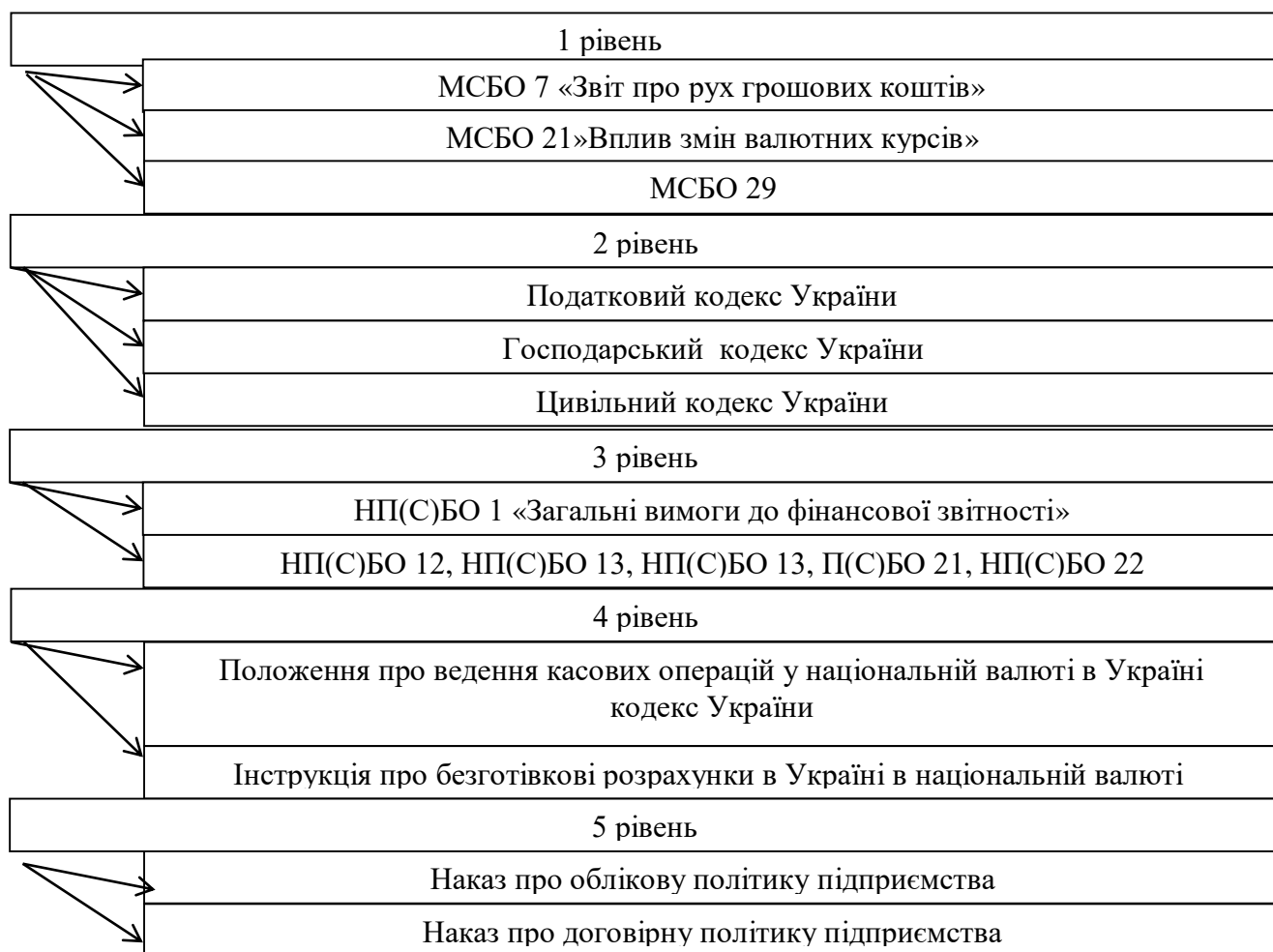

Рисунок 2.2 – Рівні нормативного забезпечення бухгалтерського обліку грошових коштів

Джерело: сформовано автором на основі [1-10,15-17,19]

Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті розроблена відповідно до законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», Цивільного та Господарського кодексів України, інших законодавчих актів України та нормативно-правових актів Національного банку України. Інструкція встановлює загальні правила, форми і стандарти розрахунків юридичних і фізичних осіб та банків у грошовій одиниці України на території України, що здійснюються за участю банків.

Відповідно до вимог про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті банки здійснюють розрахунково-касове обслуговування своїх клієнтів на підставі відповідних договорів і своїх внутрішніх правил здійснення безготівкових розрахунків, якщо ці правила відповідають вимогам Інструкції, інших нормативно-правових актів, а списання коштів з рахунків клієнтів мають здійснювати лише за дорученнями власників цих рахунків (включаючи договірне списання коштів згідно з главою 6 Інструкції) або на підставі платіжних вимог стягувачів у разі примусового списання коштів згідно з главою 5 Інструкції.

Вимоги Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті поширюються на всіх учасників безготівкових розрахунків, а також стягувачів, які здійснюють примусове списання коштів з рахунків цих учасників, та обов'язкові для виконання ними.

Важливу роль у регулюванні обліку грошових коштів відіграє Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про Національний банк України» і визначає порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (крім банків) та їх відокремленими підрозділами незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час здійснення ними діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності, фізичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність.

2.2 Організація обліку руху грошових коштів у касі

Ведення касових операцій у КНП «Роменська центральна районна лікарня» регламентується Положенням про ведення касових операцій у національній валюті у Україні, затвердженого постановою Правління НБУ №637 від 15.12.2004 р.

Організація обліку готівки в касі у КНП «Роменська центральна районна лікарня» розв'язує три групи питань:

- організація каси та збереження готівки;
- аналітичний і синтетичний облік касових операцій;
- оперативний контроль касової дисципліни.

Організація каси та збереження готівки у КНП «Роменська центральна районна лікарня» свідчить про те, що на даному підприємстві є спеціальне обладнане місце (каса), підбір касирів, із якими обов'язково укладається договір про повну матеріальну відповідальність; доставку готівки в банк та з банку та охорону каси.

Організація аналітичного й синтетичного обліку касових операцій у КНП «Роменська центральна районна лікарня» передбачає:

- організацію документування касових операцій та їх документообігу;
- організацію аналітичного й синтетичного обліку касових операцій.

Рух коштів у касі КП «Роменська центральна районна лікарня» оформлюють такими первинними документами :

- прибутковий касовий ордер (форма № КО-1);
- видатковий касовий ордер (форма № КО-2);
- платіжні, розрахунково-платіжні відомості.

Приймання готівки в касу ПП «Південь-м'ясо» оформлюють прибутковими касовими ордерами, підписаними головним бухгалтером. При прийманні готівки видається квитанція з підписами головного бухгалтера і касира та печаткою. На гроші, отримані в банку за грошовим чеком, теж оформлюють прибутковий касовий ордер.

Видачу грошей із каси КНП «Роменська центральна районна лікарня» оформлюють видатковими касовими ордерами або платіжними відомостями, підписаними керівником і головним бухгалтером.

Приймання і видачу готівки за касовими ордерами здійснюють тільки в день їх виписки. Касові та інші видаткові документи відразу після одержання або видачі грошей за ними підписуються касиром, а на доданих до них документах ставиться штамп або напис "Оплачено" із зазначенням дати.

Касові ордери до передання в касу КНП «Роменська центральна районна лікарня» реєструють у журналі реєстрації касових ордерів (форма № КО-3 або № КО-3а).

Регістром аналітичного обліку з обліку касових у ПП «Південь-м'ясо» є касова книга (форма № КО-4).

Кожна операція за кожним прибутковим і видатковим касовим ордером записується в касову книгу в день її здійснення.

Записи в касовій книзі здійснюються у двох примірниках через копіювальний папір. Другий примірник — відривний, це звіт касира, який щоденно передається до бухгалтерії з прикладеними касовими ордерами під розпис у касовій книзі. Аркуші касової книги повинні бути пронумеровані, прошнуровані, скріплені печаткою підприємства та кількість їх засвідчена підписами керівника і головного бухгалтера. Виправлення в касовій книзі не допускаються; зроблені виправлення (поточного дня) засвідчуються підписами касира та головного бухгалтера.

Синтетичний облік касових операцій у КНП «Роменська центральна районна лікарня» ведеться на активному рахунку 30 «Готівка», субрахунки: 301 «Готівка в національній валюті».

Рахунок 30 «Готівка» призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у касі підприємства. Надходження грошей відображається за дебетом, витрачання — за кредитом рахунку. В балансі сальдо цього рахунку відображається в розділі 2 активу.

На рис. 2.3 наведено схему обліку операцій в касі у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

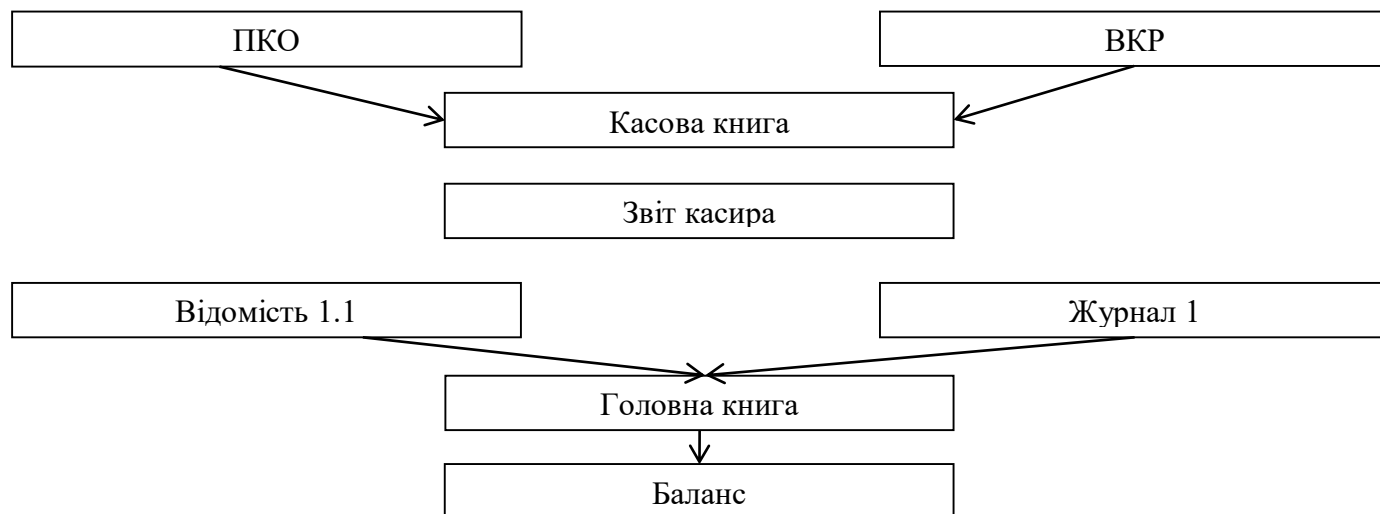

Рисунок 2.3 - Схема обліку касових операцій

Бухгалтерські проведення у КНП «Роменська центральна районна лікарня» з обліку касових операцій у національній валюті, а саме надходження за квітень 2014 р., подано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Операції надходження грошей у касу КНП «Роменська центральна районна лікарня»

№	Змість операцій	Сума	Дебет	Кредит
1	Отримано кошти з поточного рахунку в банку (ПКО №14)	2500	301	311
2	Отримано кошти від покупці (магазин «Зірка», ПКО №15)	9000	301	361
3	Отримано аванс та передоплату від фірми «Троянда» (ПКО №16)	6000	301	681
4	Отримано в касу виручка від реалізації (ПКО № 25)	8500	301	70
5	Повернено кошти від Іванова І.І.	500	301	372
6	Отримано в касу позики банку	9000	301	60

Бухгалтерські проведення у КНП «Роменська центральна районна лікарня» з обліку касових операцій у національній валюті з витрачання грошей подано у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Операції витрачання грошей у касу КНП «Роменська центральна районна лікарня»

№	Змість операцій	Сума	Дебет	Кредит
1	Повернуто кошти на поточний рахунок (ВКО №17)	435	311	301
2	Виплачено заробітну плату (ВКО №23)	4560	661	301
3	Видано депоновану заробітну плату (ВКО №30)	100	662	301
4	Видано кошти Петрову П.П. (ВКО №32)	175	372	301
5	Сплачено ТОВ «Одеса» (ВКО №10)	7800	631	301
6	Видано аванс (ВКО №2)	100	62	301

Інвентаризація каси у КНП «Роменська центральна районна лікарня» проводиться раптово у терміни, встановлені керівником. Результати інвентаризації оформляють актом інвентаризації. Надлишки оприбутковують у дохід підприємства, нестачі відносять на касира (крім випадків крадіжок, стихійних лих тощо).

У табл. 2.3 наведено функціональні обов'язки касира у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

Таблиця 2.3

Функціональні обов'язки касира у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Обов'язки	
1	2
Касир	веде облік грошових коштів
	веде касову книгу
	видає квитанцію (чек РРО) особі, яка здала готівку в касу
	формляє первинні касові документи: прибуткові та видаткові касові ордери

1	2
	проводить розрахункові операції через РРО, веде книги обліку розрахункових операцій та складає звіти про використання РРО
	здійснює операції, пов'язані з прийманням готівкових коштів через касу підприємства, зберігає всі прийняті цінності
	щоденно в кінці робочого дня виводить залишок грошових коштів у касі підприємства та передає у бухгалтерію підприємства звіт касира (X,Z звіти)
	здає готівкові кошти на розрахункові рахунки відкриті у банківських установах, дотримуючись залишку ліміту в касі
	виконує інші обов'язки зі збереження в касі грошових документів, цінних паперів, готівки тощо
	забезпечує повне та достовірне відображення інформації, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку

Інформаційними документами аналітичного й бухгалтерського обліку є виписки з рахунків, що відкриті в органі Казначейства чи банках, які вони надають установі.

Бухгалтер щодня звіряє ці виписки з фактичними надходженнями, платежами на відповідну дату і переносить відомості до карток аналітичного обліку.

Аналітичний облік ведеться в картках аналітичного обліку: відкритих (виділених) асигнувань; касових видатків; доходів від реалізації продукції (робіт, послуг); фінансових доходів (відсотків, роялті, дивідендів).

Картка аналітичного обліку відкритих (виділених) асигнувань КНП — централізована бухгалтерія ведуть книгу аналітичного обліку відкритих асигнувань (перерахованих коштів) суб'єктам державного сектору нижчого рівня.

Облік грошових коштів у книзі аналітичного обліку ведеться за кожним розпорядником, КЕКВ, з розмежуванням за КЕКВ. Якщо асигнування відкриті за загальним і спеціальними фондами, ведуть дві окремі книги. Суми, які перераховано підпорядкованим установам, зазначаємо у книзі згідно з виписками рахунків.

Якщо суми відкритих асигнувань зменшуються, такі суми зазначають з мінусом та додатково записують їх червоним чорнилом — якщо облік не автоматизований.

Облік грошових коштів в бюджетних установах у картці аналітичного обліку відкритих виділених асигнувань ведуть, розмежовуючи за:

- бюджетом;
- КЕКВ;
- загальним фондом; спецфондом.

Суми у цій картці відображають згідно з виписками з рахунків з розмежуванням за КЕКВ. У разі зменшення сум відкритих асигнувань, їх суми зазначають з мінусом.

Якщо облік не автоматизовано, додатково записують їх червоним чорнилом.

Кожній установі доводиться обліковувати грошові кошти. А облік грошових коштів в державному секторі, як ніде, жорстко регламентований.

Основними підтвердними документами для аналітичного й бухгалтерського обліку є виписки з рахунків, що відкриті в органі Казначейства чи банках, які вони надають установі.

Облік грошових коштів в КНП «Роменська центральна районна лікарня» відображається у книзі аналітичного обліку та ведеться за кожним розпорядником, КЕКВ, з розмежуванням за КЕКВ. Якщо асигнування відкриті за загальним і спеціальними фондами, ведемо дві окремі книги. Суми, які перераховано підпорядкованим установам, зазначають у книзі згідно з виписками рахунків.

Якщо суми відкритих асигнувань зменшуються, такі суми зазначають з мінусом та додатково записують їх червоним чорнилом — якщо облік не автоматизований. Облік грошових коштів в бюджетних установах у картці аналітичного обліку відкритих виділених асигнувань ведемо, розмежовуючи за: бюджетом; КЕКВ; загальним фондом; спецфондом. Суми у цій картці відображають згідно з виписками з рахунків з розмежуванням за КЕКВ. У разі зменшення сум відкритих асигнувань, їх суми зазначають з мінусом. Якщо облік не автоматизовано, додатково записують їх червоним чорнилом.

Картку аналітичного обліку доходів від реалізації продукції (робіт, послуг) відкривають один раз на рік у розрізі окремого виду доходу спеціального фонду. Облік грошових коштів стосується лише суми отриманих доходів, їх відображають згідно з

виписками з рахунків.

Щоб вести бухгалтерський облік грошових коштів, використовують меморіальні ордери: № 2 (№ 2-авт) «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)»; № 3 (№ 3-авт) «Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)».

Облік грошових коштів у них ведуть щоденно на підставі виписок з рахунків та первинних документів (платіжок тощо), які підшивають до цих ордерів.

Суму оборотів за місяць за кожним субрахунком, що включає меморіальний ордер, заносять у книгу «Журнал-головна» за відповідним субрахунком і меморіальним ордером. При цьому бухгалтер та головний бухгалтер кожного дня контролюють, аби залишок коштів на відповідному субрахунку бухобліку відповідав залишку коштів за випискою з рахунку. За кожним рахунком, відкритим в органі Казначейства (банку), складають окремий меморіальний ордер.

Починаючи з 1 січня 2015 року суб'єкти господарювання, які надають послуги і проводять розрахунки готівкою, повинні застосовувати Реєстратори розрахункових операцій (далі РРО). Ця вимога рівною мірою поширюється і на бюджетні установи при проведенні розрахунків за надані послуги. Бюджетні установи, які отримують плату за послуги в готівковій формі з 1 січня 2015 року застосовують Реєстратори розрахункових операцій. Це стосується не усіх видів власних надходжень, а тільки надходжень, які установи зараховують до складу першої групи згідно зі ст. 13 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. №2456-VI. Ці види надходжень наведено в табл. 2.4.

Практично з будь-якого правила бувають винятки. Ось і Закон про РРО містить виняток — ситуації, коли суб'єкти господарювання (у тому числі і бюджетні установи) можуть обійтися без використання РРО. Перелік цих щасливців наведений у ст. 9 та 10 Закону про РРО.

Надходження від плати за послуги, які бюджетні установи надають згідно із законодавством (перша група власних надходжень)

Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	
Підгрупа I	Бюджетні установи мають право надавати платні послуги, доходи від яких зараховуються до спеціального фонду їх кошторисів. Переліки таких платних послуг затверджені для кожної бюджетної сфери окремими постановами КМУ. Заклади охорони здоров'я при наданні платних послуг керуються Переліком платних послуг, які можуть надаватися в державних та комунальних закладах охорони здоров'я, вищих медичних навчальних закладах та науково-дослідних установах, затвердженим постановою КМУ від 17.09.96 р. № 1138

Усі випадки, коли можна обійтися без застосування РРО і РК, наведені у ст. 9 Закону про РРО, а саме торгівля продукцією власного виробництва підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, крім підприємств торгівлі та громадського харчування, у разі проведення розрахунків в їх касах з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, підписаних і завірених печаткою у встановленому порядку [19].

Звіт про рух грошових коштів — це звіт, який відображає надходження й витрати грошових коштів у результаті діяльності суб'єкта державного сектору у звітному періоді (абз. 12 п. 4 розд. I НС 101 «Подання фінансової звітності»).

У Звіті про рух грошових коштів наводять інформацію про рух грошових коштів за видами діяльності: операційна, інвестиційна та фінансова. Це вимагає виокремлення сум за певним видом діяльності навіть у випадку, коли рух грошових коштів відбувався в результаті однієї операції.

Усі види надходжень і витрат за видами діяльності наводять розгорнуто. У Звіті

про рух грошових коштів знаходять своє відображення лише грошові операції, а негрошові — не наводять.

2.3 Облік грошових коштів на рахунках у банку

Комунальні некомерційні підприємства зобов'язані зберігати грошові кошти на поточних рахунках в установах банків або ДКСУ, а також обов'язково мати рахунок у ДКСУ для надходжень з бюджету. Для цього вони мають укласти з банком договір про відкриття банківського рахунку та його розрахунково-касове обслуговування.

Підприємства мають право відкривати рахунки в будь-якому банку, крім ситуацій, коли банк не має змоги прийняти на банківське обслуговування або якщо така відмова допускається законом чи банківськими правилами (це може бути пов'язано, наприклад, з правилами щодо фінмоніторингу).

Основним нормативним документом щодо використання банківських рахунків є Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків, затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492 (оновлена редакція згідно постанови Правління НБУ від 01.04.2019 № 56 , далі – Інструкція № 492).

Відсутнє обмеження щодо кількості рахунків, які може відкрити підприємство чи ФОП. Як виняток, лише один поточний рахунок може бути для формування статутного або пайового капіталу суб'єкта господарювання – юридичної особи (п. 52 розділу IV Інструкції № 492). Основними видами рахунків, з якими мають справу підприємства та ФОП є (п. 3 розділу I Інструкції № 492): поточні рахунки – відкриваються за договором банківського рахунку; вкладні (деPOSITні) рахунки – відкриваються за договором банківського вкладу.

Для здійснення господарської діяльності закладу охорони КНП відкриває у відділенні банку поточний рахунок. Порядок відкриття банківських рахунків наведено в Інструкції № 492 . Відповідно до пункту 6 пункту 3 цієї Інструкції під поточним рахунком розуміють рахунок, який відкривається на договірній основі для

здійснення розрахунково-касових операцій та зберігання коштів з використанням платіжних інструментів згідно договору та вимог законодавства України.

Для відкриття банківського рахунку комунальне некомерційне підприємство призначає особу, що представляє його інтереси в банку на основі оформленої довіреності.

Представник підприємства зобов'язаний надати банку пакет документів: документ посвідчення своєї особи; заява про відкриття поточного рахунку за підписом керівника або уповноваженої особи КНП; довіреність від КНП на ім'я особи, яка має право відкривати рахунок, що підтверджує повноваження такої особи; форма якої наведена в додатку 2 до Інструкції № 492; копія статуту КНП.

Банк, перевіривши ці документи, укладає з КНП письмовий договір банківського рахунку. Під час відкриття нових рахунків клієнтам подавати в банк картку зі зразками підписів, засвідчених нотаріально, не вимагається.

Перелік осіб, які відповідно до законодавства України мають право розпоряджатись рахунком клієнта, та документи, що підтверджують повноваження цих осіб, подають / надсилають до банку в паперовій / електронній формі (засобами інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем) у порядку, визначеному внутрішніми документами банку.

За поточними рахунками, що їх банки відкривають суб'єктам господарювання в національній валюті, здійснюються всі види розрахунково-касових операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України (пункт 14 Інструкції №492).

Для здійснення всіх видів банківських і господарських операцій та зберігання коштів підприємствами відкриваються такі основні види рахунків, як в національній так і в іноземній валютах: поточний (розрахунковий), бюджетний (тільки в національній валюті), кредитний, депозитний, розподільчий (тільки при здійсненні валютно-експортних операцій). (рис. 2.4)

Рисунок 2.4 – Класифікація рахунків

Інструкція № 492 не містить обмежень стосовно кількості поточних рахунків, які може відкривати підприємство. Воно має право укладати необмежену кількість договорів банківського рахунку, причому в різних банках.

Обмеження в можливості відкривати лише один поточний рахунок існують стосовно формування статутного капіталу підприємства. Тобто грошові внески до статутного капіталу, які здійснює засновник, можуть надходити лише на один поточний рахунок.

Отже, лише підприємство вирішує, скільки рахунків у банку та в якій валюті воно має відкрити. Оскільки ЗОЗ-КНП є одержувачем бюджетних коштів, то йому, може, потрібно буде відкрити рахунок в органах казначейства для зарахування на нього коштів, які виділяються з бюджету на виконання різних бюджетних програм.

Рахунки одержувачів бюджетних коштів — це рахунки, які відкриваються одержувачам бюджетних коштів за відповідними кодами бюджетної класифікації видатків та кредитування бюджету загального та/або спеціального фондів для обліку операцій з виконання плану використання бюджетних коштів (п. 1.2 Порядку № 758).

Процедура відкриття рахунку в органах Державної казначейської служби врегульована Порядком № 758. Так, представник КНП для відкриття рахунку має подати такі документи:

- заяву на відкриття рахунку (за формою, наведеною в додатку 6 до Порядку № 758);
- картку зі зразками підписів та відбитка печатки — два примірники (за формою, наведеною в додатку 7 до Порядку № 758);
- копію довідки про включення одержувача бюджетних коштів до Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів.

В ДКСУ на КНП формують справу з юридичного оформлення рахунку, яка містить договір про здійснення розрахунково-касового обслуговування, реєстраційну картку одержувача бюджетних коштів, зміни до неї та документи, що їх надають разом з реєстраційною карткою.

У табл. 2.5 наведено характеристику субрахунків рахунку 31 «Рахунки в банках».

Таблиця 2.5

Характеристика субрахунків рахунку 31 «Рахунки в банках».

Рахунок	Характеристик
1	2
субрахунки 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті» та 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»	призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в іноземній валюті;
субрахунок 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті»	призначений для обліку коштів на рахунку в системі електронного адміністрування податку на додану вартість, відкритому платникові податку в Казначействі, а також на інших спеціальних рахунках, відкритих у банку та/або органі Казначейства відповідно до

1	2
	законодавства, тощо;
субрахунок 316 «Спеціальні рахунки в іноземній валюті»	призначений для обліку коштів в іноземній валюті, що підлягають розподіленню або додатковому попередньому контролю, у тому числі сум коштів в іноземній валюті, що підлягають обов'язковому продажу відповідно до законодавства.

Стосовно субрахунків 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті» в Інструкції № 291 нічого не зазначено, тож вважаємо, що підприємство відображає на них рахунки, відкриті ним у банку в національній валюті. Отже, на субрахунок 311 «Поточні рахунки в національній валюті» доцільно обліковувати рух коштів на поточних рахунках КНП в національній валюті. Їхня кількість має визначатись потребами самого підприємства. Якщо є необхідність, то воно може відкрити окремі рахунки в банку для руху коштів, пов'язаних із розрахунками з державними фондами. Саме аналітичний облік дасть змогу контролювати стан конкретного банківського рахунку. Тож відкрийте аналітичні рахунки, наприклад:

- 311.1 «Поточний рахунок у Приватбанку № 1» (для обліку поточних розрахунків підприємства);
- 311.2 «Поточний рахунок у Приватбанку № 2» (для обліку благодійної допомоги).

Однак, не обов'язково відкривати різні рахунки в банку для обліку різних господарських операцій, пов'язаних із рухом грошових коштів. Їх усі можна здійснювати через один поточний рахунок. Аналогічно слід відобразити в бухобліку рух коштів в іноземній валюті на поточних рахунках КНП. Якщо їх буде декілька, то необхідно буде вести аналітичний облік.

Окремим аналітичним рахунком до субрахунку 313 «Інші рахунки в банку в

національній валюті» для обліку коштів, призначених для оплати лікарняних, чорнобильських виплат тощо, може бути, наприклад, 313.1 «Поточний рахунок в Приватбанку».

Якщо КНП отримує кошти цільового фінансування на виконання програми в іноземній валюті, то доцільно відобразити їх на окремому субрахунку 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» для забезпечення контролю їхнього цільового використання. Кореспонденція рахунків з відображення плати за розрахунково-касове обслуговування наведена в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Бухоблік плати за розрахунково-касове обслуговування банку

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Якщо КНП для обліку витрат використовує лише рахунки класу 9 «Витрати діяльності»		
Нараховано плату за розрахунково-касове обслуговування підприємства	92	685
Сплачено банку за розрахунково-касове обслуговування	685	311
або		
Відображено плату за розрахунково-касове обслуговування банком	92	311
Якщо КНП для обліку витрат одночасно застосовує рахунки класу 9 «Витрати діяльності» та класу 8 «Витрати за елементами»		
Нараховано плату за розрахунково-касове обслуговування підприємства	84	685
	92	84
Сплачено банку за розрахунково-касове обслуговування	685	311
або		
Відображено плату за розрахунково-касове обслуговування банком	84	311
	92	84

Що стосується субрахунку 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті», то його застосовують ті КНП, які є платниками ПДВ і в яких виникає зобов'язання перерахувати ПДВ до бюджету. Слід звернути увагу, що цей субрахунок призначений тільки для обліку грошових коштів, а не контролю реєстраційної суми ПДВ.

На субрахунку 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті» радимо також обліковувати рахунок, відкритий у Державному казначействі. Саме на цьому субрахунку ви зможете стежити за надходженням і використанням коштів цільового фінансування, отриманих із бюджету (наприклад, на оплату комунальних послуг).

За розрахунково-касове обслуговування банк стягує зі своїх клієнтів плату, яка обумовлена в договорі. Так, згідно з абзацу 10 п. 18 П(С)БО 16 «Витрати» плату за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків відображають у складі адміністративних витрат підприємства. Для обліку цих витрат Інструкція № 291 передбачає рахунок 92 «Адміністративні витрати». Однак, якщо КНП для обліку витрат застосовує одночасно рахунки класу 9 «Витрати діяльності» та класу 8 «Витрати за елементами», тоді витрати, пов'язані з розрахунково-касовим обслуговуванням банку, спочатку потрібно відобразити на рахунку 84 «Інші операційні витрати», а вже потім списати на рахунок 92 «Адміністративні витрати».

Документи, за допомогою яких проводяться операції на поточному рахунку у банку, можна поділити на дві групи:

1) документи, за допомогою яких суб'єкт господарювання забезпечує взаємозв'язок між поточним рахунком і касою підприємства (заява на отримання чекових книжок, грошова чекова книжка, об'ява про внесення готівки);

2) документи, за допомогою яких суб'єкт господарювання здійснює розрахунки із іншими суб'єктами господарювання в обох напрямках (платіжне доручення, платіжна вимога-доручення);

Для здійснення операцій по поточному рахунку до банку подаються документи, форми яких затверджені НБУ. Документи, що надходять до банку дійсні лише при наявності підписів, ідентичних підписам у банківській картці.

Якщо будь-який реквізит не заповнений або заповнений з порушенням вимог, то банк не має права приймати такий документ до виконання. Крім того, в розрахункових документах не допускаються різного роду виправлення, незалежно від того, хто вносить ці зміни - клієнт чи банк. При цьому підприємства і фізичні особи несуть повну відповідальність за правильність внесених у розрахункові документи даних. Надані в банк документи повинні мати наступні реквізити: назву, номер поточного рахунку, ідентифікаційні коди підприємства-відправника та підприємства-отримувача грошових коштів, число, місяць, рік виписки. Банк реєструє всі здійснені операції з надходження та списання коштів з поточного рахунку в спеціальній виписці з особового рахунку з доданням виправдовуючи документів.

На рис. 2.6 наведено основні документи при готівкових і безготівкових розрахунках.

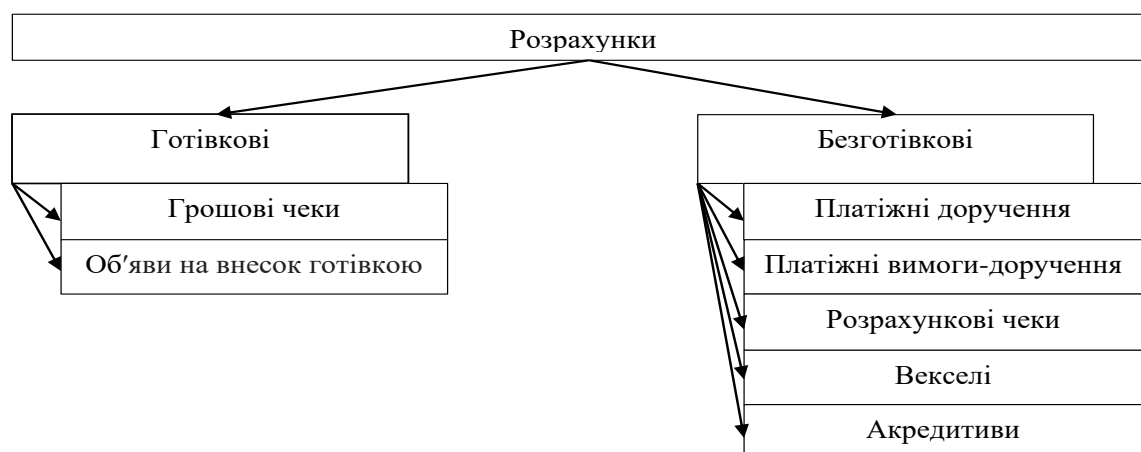

Рисунок 2.5 – Класифікація документів

При внесенні грошових коштів на рахунок банку подається об'ява на внесок готівкою. Виправдовуючим документом при цьому є відмічена банком квитанція, яка заповнюється разом з об'явою на внесок готівкою.

Сьогодні найбільш розповсюдженими видами безготівкових розрахунків є розрахунки за допомогою платіжних доручень та платіжних вимог-доручень.

Платіжне доручення є розпорядженням обслуговуючому банку про перерахування визначеної суми на рахунок іншого підприємства, оформленим на спеціальному бланку. При розрахунках платіжними дорученнями ініціатором платежу виступає платник.

Платіжні доручення використовуються для розрахунків між підприємствами за отримані товарно-матеріальні цінності; за товарно-матеріальні цінності і послуги в порядку попередньої оплати; при авансових платежах; при платежах до бюджету, органам соціального страхування, оплати претензій по якості і недостатці продукції, штрафів, пені; погашення кредиторської заборгованості, а також для завершення розрахунків по актах звірки взаємної заборгованості суб'єктів господарської діяльності.

На рис. 1 відображено схему документообороту у КНП «Роменська центральна районна лікарня» за рахунок платіжних доручень.

Рисунок 2.4 - Схема документообороту у КНП «Роменська центральна районна лікарня» за рахунок платіжних доручень

Надходження грошових коштів на поточний рахунок у КНП «Роменська центральна районна лікарня» відображається проводками наведеними у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Основні операції по рахунку 31 у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Внесено на поточний рахунок готівку з каси	31	30
2	Погашено дебітором довгострокову заборгованість	31	16
3	Оплачено покупцями раніше одержані послуги	31	36
4	Безоплатно одержано безготівкові кошти	31	42
5	Одержані кошти цільового фінансування на будівництво із зовнішніх джерел	31	48
6	Одержано фінансову допомогу на зворотній основі	31	55
7	Одержано короткострокову позику банку	31	60
8	Отримано грошові кошти у вигляді доплати	31	63
9	Повернуто з бюджету на рахунок аптеки грошові кошти	31	64
10	Повернуто з фондів соціального страхування на рахунок аптеки	31	65
11	Одержано доходи майбутніх періодів	31	69
12	Зарахована на рахунок в банку виручка від реалізації послуг за касовим методом	31	70
13	Відображено дохід від реалізації виробничих запасів, МШП	31	71
14	Зарахований дохід від реалізації основних засобів	31	74

Вибуття (списання) грошових коштів з поточного рахунку відображається проводками наведеними у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Основні операції по рахунку 31 у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
2	Проведено витрати на монтаж основних засобів	15	31
3	Передано гроші з банку в касу	30	31
4	Депоновано гроші на лімітовану чекову книжку	31	31
5	Проведено передоплату постачальникам	37	31
6	Проведено передоплату за газети і журнали	39	31
7	Проведено перерахування коштів за рахунок раніше створеного резерву	47	31
8	Використано суми цільового фінансування	48	31
9	Погашено заборгованість за раніше виданим векселем	51	31
10	Погашено довгострокові зобов'язаннями перед різними кредиторами	55	31
11	Погашено короткострокові позики банку	60	31
12	Погашено заборгованість за раніше виданими векселями	62	31
13	Проведено розрахунки з постачальниками	63	31
14	Погашено заборгованість перед бюджетом	64	31
15	Сплачено збори до фондів соціального страхування	65	31

У табл. 2.9 представлено інформацію про відображення грошових коштів у фінансовій звітності у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

Таблиця 2.9

Відображення грошових коштів у фінансовій звітності аптеки у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Форма	Код рядка	Назва рядка
Форма №1 «Баланс» (розділ II активу «Оборотні активи»)	1165	Гроші та їх еквіваленти
Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» (розділ VI «Грошові кошти»)	640	Готівка
	650	Поточний рахунок в банку
	660	Інші рахунки в банках (акредитиви, чекові книжки)
	670	Грошові кошти в дорозі
	680	Еквіваленти грошових коштів

Узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів у національній валюті в касах, грошових документів, які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, сплачених проїзних документів

Отже, вважаємо, що побудова належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів передбачає правильність відображення усіх етапів їх руху, починаючи з дотриманням нормативно-правових документів, заповнення первинних реєстрів, узагальнення та систематизації інформації в зведених документах та складання звітності. Досліджено, що в обліковій практиці КНП «Роменська центральна районна лікарня» для обліку грошових коштів використовуються рахунки 30 «Готівка», 31 «Рахунки у банках», 33 «Інші кошти».

Вважаємо, що основними завданнями бухгалтерського обліку грошових коштів на КНП «Роменська центральна районна лікарня» є: правильна організація, своєчасне й законне проведення безготівкових і готівкових розрахункових операцій; своєчасне та

правильне документування операцій із руху грошових коштів і розрахунків; забезпечення схоронності коштів у місцях їх зберігання і контроль над їх цільовим використанням; своєчасне проведення інвентаризації грошових коштів та відображення її результатів в обліку; своєчасне і повне відображення в документах і реєстрах бухгалтерського обліку руху коштів у касі підприємства і на рахунках у банку; суворе дотримання встановлених правил ведення касових операцій і здійснення розрахунків між суб'єктами господарської діяльності; вишукування можливостей найбільш раціонального вкладення вільних грошових коштів як джерела фінансових інвестицій, що приносять дохід.

Розглянуто порядок складання Звіту про рух грошових коштів на КНП «Роменська центральна районна лікарня», який розкриває інформацію про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Одним з важливих нововведень, внесених НП(С)БО 1, є можливість вибору одного з варіантів складання «Звіту про рух грошових коштів», складання за прямим чи не прямим методом, що полегшило роботу з формою № 3, оскільки тепер усі її розділи заповнюються однаково.

Комунальні некомерційні підприємства зобов'язані зберігати грошові кошти на поточних рахунках в установах банків або ДКСУ, а також обов'язково мати рахунок у ДКСУ для надходжень з бюджету. Для цього вони укладають з банком договір про відкриття банківського рахунку та його розрахунково-касове обслуговування. Для обліку рахунків у банках Планом рахунків № 291 передбачено рахунок 31 «Рахунки в банках», які мають 6 субрахунків – 311 «Поточні рахунки в національній валюті», 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті», 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті», 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті», 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті».

РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «РОМЕНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ»

3.1 Мета, завдання, джерела інформації аудиту грошових коштів

Завдання контролю і аудиту грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» полягають в тому, щоб забезпечити перевірку: правильності і своєчасності оформлення операцій, пов'язаних з надходженням і використанням матеріалів; збереження матеріальних цінностей за місцями зберігання та на всіх стадіях їх руху; договірно-розрахункової системи матеріально-технічного постачання, правильності і своєчасності розрахунків з постачальниками; використання і дотримання встановлених норм витрачання матеріалів у процесі виробництва; стану аналітичного (складського і бухгалтерського) обліку матеріалів та правильності визначення їх собівартості; правильності встановлення номенклатурних цінників та обґрунтованості визначення собівартості.

Під час аудиту перевіряючий має керуватись законодавчими та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини між покупцями та постачальниками, систему постачання, приймання та відпуску матеріалів. Це дасть можливість перевірити систему нормативно-правового забезпечення, тобто обґрунтувати перевірку дотримання в організації законності операцій з товарно-матеріальними цінностями [28, с. 105].

Під час аудиту операцій з грошовими коштами основними є два способи - фактичний і документальний, якими перевіряють систему органолептичних, розрахунково-аналітичних, документальних прийомів контролю та процедур узагальнення й реалізації його матеріалів. Тому важливо правильно використати процедури, пов'язані з аудитом КНП «Роменська центральна районна лікарня» і розрахунків з постачальниками та перевірки документального обґрунтування операцій щодо надходження, використання та іншого вибуття матеріальних цінностей.

У системі контролю і ревізії важливе значення має використання ревізором законодавчих та нормативно-правових актів, які регулюють взаємовідносини організації із постачальниками, систему постачання, приймання та відпуск матеріалів. Це дає можливість перевірити під час ревізії систему нормативно-правового забезпечення, тобто обґрунтувати перевірку дотримання в організації законності операцій з товарно-матеріальними цінностями.

Мета аудиту грошових коштів отримання достатніх аудиторських доказів, впевненості у достовірності інформації первинних документів про рух готівки, її наявності, повноті й своєчасності її відображення в облікових регістрах, тотожності інформації первинних документів інформації в облікових регістрах, достовірності та неупередженості відображення інформації про касові операції у фінансовій звітності [56, с. 115].

Основними завданнями перевірки аудитором грошових коштів підприємства є:

- встановлення відповідності нормам чинного законодавства здійснення касових операцій та безготівкових розрахунків;
- перевірка дотримання необхідних умов отримання, збереження та використання грошових коштів у касі підприємства та на рахунках у банках;
- дослідження первинних документів, якими оформлені господарські операції з грошовими коштами з погляду відповідності їх оформлення, достовірності і законності операцій відображених в них;
- перевірка дотримання графіку документообороту в частині господарських операцій з грошовими коштами;
- перевірка наявності та правильності ведення Журналу реєстрації касових ордерів, чеків на отримання грошових коштів, платіжних доручень на перерахування грошових коштів; встановлення своєчасності та повноти оприбуткування грошових коштів;

- перевірка дотримання встановленого ліміту залишку готівки у касі підприємства;

- встановлення дотримання термінів проведення інвентаризації та документального оформлення її результатів стосовно грошових коштів у касі підприємства та на рахунках у банках;

- перевірка відповідності даних синтетичного і аналітичного обліку, оперативної звітності, фінансової звітності щодо обліку грошових коштів у касі підприємства та на рахунках у банках [35, с. 105].

Джерела аудиту грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня»:

- первинні документи: касові прибуткові та видаткові ордери, розрахунково-платіжні відомості, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, чекові книжки, виписки установ банків з поточного та валютного рахунків організації, квитанції, поштові перекази, договори про матеріальну відповідальність, акти інвентаризацій каси і т. п.;

- облікові реєстри: журнал реєстрації касових прибуткових та видаткових ордерів; журнал реєстрації платіжних доручень до банку; Касова книга — журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів, звіти касира; журнали-ордери №№ 1, 2, 3 і відповідні їм відомості;

- звітність: баланс організації;

- місце зберігання касової готівки (обладнання приміщення та устаткування каси).

3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів підприємства

Аудит грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» передбачає встановлення законності, доцільності використання готівки, дотримання касової дисципліни, достовірності й повноти відображення касових операцій в обліку і звітності відповідно до чинного законодавства.

Для якісного проведення аудиту, необхідно визначити об'єкти аудиту грошових коштів, відповідно до яких визначається мета аудиту та завдання, складається програма аудиту.

Предметом організацій і методики аудиту грошових коштів є операції суб'єкта господарювання, пов'язані з рухом готівки у касі, відображені у первинних документах, облікових регістрах, фінансовій звітності відповідно до чинного законодавства, якісних характеристик підготовки фінансової звітності.

Організація аудиторської перевірки грошових коштів полягає у:

- визначені стратегії аудиторської перевірки;
- складанні загального плану, програми аудиту;
- визначені інформаційного забезпечення аудиту;
- оформленні робочих документів;
- проведені аналізу результатів проведених аудиторських процедур;
- оформленні підсумкових документів;
- обговоренні результатів перевірки з керівництвом суб'єкта господарювання;
- документальному оформленні завершення аудиторської перевірки.

Методичні прийоми аудиту єдиного соціального внеску потребують застосування методів обстеження діяльності об'єктів підприємства, визначення доходів і результатів, їх зіставлення з витратами та обґрунтування доходів на підставі розрахунково-економічних розрахунків. (табл. 3.1).

Важливе значення під час ревізії доходів і результатів діяльності підприємства також мають методи дослідження облікової інформації з цих операцій

Таблиця 3.1

Методичні прийоми для виявлення порушень щодо грошових коштів КНП
«Роменська центральна районна лікарня»

Методичний прийом	Порушення, які можуть бути виявлені	Варіанти рішень, які приймаються за результатами порушень
Нормативна перевірка	Не відповідність грошових коштів внеску чинним нормативним актам	Застосування фінансових санкцій
Зустрічна перевірка документів	Виправлення, складання підставних документів	Заміна документів, фінансові санкції
Зіставлення даних звітів про фінансові інвестиції	Виправлення, складання неправильних даних	Заміна документів, фінансові санкції
Взаємний контроль операцій	Не правильно оформлені операції	Заміна документів, фінансові санкції
Розрахунки обґрунтованості розрахунків	Не правильний розрахунок грошових коштів	Пере розрахунок даних, фінансові санкції

У табл. 3.2 наведено загальний план аудиту грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня».

Таблиця 3.2

Загальний план аудиту грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Етап аудиторської перевірки	Зміст	Термін виконання	Виконавець
1	2	3	4
Підготовчий	Оцінка системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, визначення аудиторського ризику, рівня суттєвості, призначення аудиторської групи або аудитора для проведення аудиту. Складання програми аудит	01.05.2022 - 07.01.2022	Іванов І.І.
Фізичної перевірки (фактичний)	Аналіз результатів попередніх інвентаризацій, спостереження за ходом проведення інвентаризації, висновки	07.05.2022 - 14.05.2022	Іванов І.І.
Основний	Виконання аудиторських процедур відповідно до програми аудиту, оформлення робочих документів, коригування програми аудиту, аудиторського ризику, суттєвості	14.05.2022 - 21.05.2022	Іванов І.І.

1	2	3	4
Заключний	Узагальнення результатів аудиторської перевірки: аналіз виявлених порушень, зловживань, оформлення підсумкових документів, узгодженість виявлених порушень з управлінським персоналом та їх виправлення, складання аудиторського звіту, акту наданих послуг	21.05.2022 - 22.05.2022	Іванов І.І.

У практиці аудиту України використовують анкету оцінки системи внутрішнього контролю. Найпростіша форма анкети передбачає перелік основних питань, з відповіддю «Так» чи «Ні». Негативна відповідь свідчить про недоліки в організації системи внутрішнього контролю, вказує на слабкі міста організації бухгалтерського обліку.

Пропонуємо зразок анкети оцінки системи внутрішнього контролю. Анкета містить питання, за допомогою яких, аудитор зробить висновки про: інформаційне забезпечення облікових працівників, наявність внутрішніх розпорядчих документів, щодо організації бухгалтерського обліку касових операцій, розподіл прав і обов'язків, кваліфікацію облікових працівників і інші питання.

Зміст цієї анкети є типовим для оцінки системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання, але аудитору необхідно враховувати певні особливості кожного суб'єкта господарювання і залежно від цих обставин доповнювати або змінювати зміст анкети, що залежить від мети тестування та професійного судження аудитора. Запропонована анкета найбільш підходить для суб'єктів господарювання

малих та середніх суб'єктів господарювання підприємницької діяльності, яка пов'язана з виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг.

У табл. 3.3 наведено оцінку внутрішнього контролю грошових коштів КП «Роменська центральна районна лікарня».

Таблиця 3.3

Загальний план аудиту грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Зміст	Так	Ні	Інший
1	2	3	4
Чи існує наказ про облікову політику?	+		
Чи висвітлені у наказі про облікову політику елементи облікового процесу касових операцій	+		
Чи є посадова інструкція касира?	+		
Чи ознайомлений касир з правами і обов'язками?			
Чи відбувається суміщення функцій касира та облікового працівника?		+	
Чи контролюється виконання обов'язків касира головним бухгалтером чи старшими за посадою?	+		
Чи висока плинність робітників бухгалтерської служби?		+	
Інвентаризація каси проводиться один раз на рік перед складанням фінансової звітності	+		
Існування договору з касиром про матеріальну відповідальність	+		
Чи встановлений ліміт каси?	+		
Обов'язки виписки ВКО та ПКО, видача готівки, приймання готівки, розподілені між касиром і робітником бухгалтерії	+		

1	2	3	4
Працівник, який отримує готівку, не займається її обліком у бухгалтерії	+		
Головний бухгалтер має вищу освіту?	+		
Робітники бухгалтерії забезпечені доступом до отримання інформації чинного законодавства та змін до нього	+		
Чи перевіряється тотожність інформації Головної книги, облікових реєстрів, Балансу, Звіту про рух грошових коштів?		+	
Чи належним чином організовані умови зберігання готівки, грошових документів, чекових книжок	+		
Чи розроблений порядок оприбуткування готівки у касу?	+		

До основних принципів професійної етики у вітчизняній практиці відносять:

— принцип, який стосується незалежності. Йде мова про те, що аудитори мають бути професійно незалежними від суб'єктів господарювання, які вони перевіряють, тобто не повинні мати майнового інтересу до суб'єкту, який перевіряється та не бути його родичем);

— принцип, який стосується об'єктивності. Йде мова про те, що аудитори мають бути справедливими, компетентними та старанно виконувати свої обов'язки. Окрім цього вони мають мати великий професійний рівень, який повинен не викликати сумнів у клієнтів щодо послуг, які вони надають;

— принцип, який стосується компетентності. Мова йде про те, що аудитори повинні виконувати свої обов'язки на високому професійному рівні. Окрім цього до процесу повинні залучитися ті спеціалісти, які мають належну професійну підготовку, досвід та знання у відповідних галузях;

— принцип, який стосується майстерності. Мова йде про те, що аудитори повинні вміло визначати та застосувати законодавчі та нормативно-правові акти для того, щоб відбувалась законна оцінка операцій господарського призначення. Окрім цього повинні бути законними процеси, пов'язані із документуванням, відображенням операцій в обліку та відображенням результатів діяльності у звітності;

— принцип, який стосується конфіденційності. Мова йде про те, що аудитори не мають права без дозволу клієнтів розкривати інформацію, яку вони отримують у процесі надання професійної послуги та не мають права отриману інформацію використовувати за для своїх цілей;

— принцип, який стосується чесністю. Мова йде про те, що аудитори повинні бути чесними та об'єктивними на кожному із етапів надання аудиторських послуг та мають надавати об'єктивну думку про об'єкти, які вони досліджують [55, с. 77].

Перевірка аудитором грошових коштів у процесі здійснення касових операцій. Перший етап перевірки аудитором грошових коштів у процесі здійснення касових операцій передбачає проведення раптової ревізії каси з повним поаркушним перерахунком усіх грошей та інших грошових документів, що знаходяться у касі підприємства (векселів, зобов'язань).

Другим етапом є перевірка правильності заповнення касових документів та організації порядку ведення касових операцій. Третій етап перевірки здійснюється по питанням на які цілі підприємство отримувало і видавало готівку. На четвертому етапі аудитором здійснюється перевірка повноти оприбуткування готівки в касі підприємства, яка надходить з різних джерел. На п'ятому етапі аудитор перевіряє додержання підприємством встановленого ліміту залишку готівки в касі підприємства.

На шостому етапі аудитор проводить зіставлення даних первинних, аналітичних і синтетичних облікових документів з даними, відображеними у звітності підприємства, з метою встановлення їх відповідності. Перевірка за збереженням готівки в касі є досить важливим, адже грошові кошти є найбільш ліквідними, та

порушення касових операцій має масовий і поширений характер.

Важливим етапом аудиту є встановлення відповідності показників по взаємопов'язаним касовим документам. Такий контроль доцільно проводити вибірково за кілька днів, по результатам перевірки складають робочий документ. Заключним етапом аудиту є узагальнення результатів перевірки, встановлення у відповідності до МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» суттєвості виявлених помилок і порушень, а також формулювання відповідного звіту.

Аудиторами було перевірено правильність заповнення всіх реквізитів прибуткових і видаткових касових ордерів та платіжних відомостей (проставлення потрібних дат, номерів, сум, підстав для їх виписки, печаток, штампів, розписів про отримання готівки) шляхом формальної перевірки. Також досліджувалась система внутрішнього контролю касової дисципліни, що дало змогу оцінити систему внутрігосподарського контролю каси. Згідно анкети внутрішнього контролю по касі він ведеться відповідно до вимог і без значних порушень. Перевірка аудитором операцій на поточному рахунку.

Відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» мета аудиту операцій на поточних рахунках полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо грошових коштів на рахунках у банках.

На першому етапі перевірки операцій на поточному рахунку аудитором здійснюється установлення кількості поточних, валютних та інших рахунків в установах банку, відповідності господарських операцій, які відображаються на вказаних рахунках, чинному законодавству.

На другому етапі перевірки аудитором здійснюється перевірка повноти і своєчасності оприбуткування грошових коштів, що надійшли на рахунки підприємств, своєчасності перерахування податків до бюджету й обов'язкових платежів. У процесі третього етапу аудитором здійснюється перевірка правильності застосованої підприємством кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку за

банківськими операціями.

Перевірка аудитором операцій на депозитних рахунках та рахунках відкритих для акредитивів здійснюється встановленням наявності та перевіркою документів, якими обґрунтовується доцільність відкриття таких рахунків, збереження та цільове призначення коштів, що розміщені на цих рахунках. Об'єктами аудиту грошових коштів на рахунках у банку є наявність і рух грошових коштів на рахунках у банку, матеріали інвентаризації, фінансова звітність. Аудит банківських операцій здійснюється суцільним способом окремо за кожним рахунком. Особливу увагу слід приділити поточному рахунку.

Під час аудиту спочатку встановлюють наявність усіх виписок банку за рахунками підприємства. Якщо частина виявилась відсутньою, необхідно отримати банківські копії. Після цього здійснюють перевірку.

Важливим етапом аудиту є перевірка повноти і своєчасності оприбуткування грошових коштів, що надійшли до банку, перерахування податків до бюджету та інших обов'язкових платежів до позабюджетних фондів. Обов'язком аудитора є перевірка правильності і обґрунтованості перерахування коштів за товарно-матеріальні цінності.

З цією метою порівнюють суми, вказані в платіжних документах, з даними виписок банку і записи на відповідних рахунках. Важливо також перевірити повноту і достовірність банківських виписок і прикладених до них документів (повноту банківських виписок встановлюють за їхньою нумерацією за сторінками і перенесенням залишку коштів на рахунку). Залишок коштів на кінець періоду в попередній виписці банку за рахунком має дорівнювати залишку коштів на початок періоду в наступній виписці.

Правильність виписки визначають шляхом перевірки всіх її реквізитів. Якщо у виписці буде встановлено необумовлені виправлення або підчищення, закреслення, то необхідно провести зустрічну перевірку даних виписки із записами у першому примірнику особового рахунка, що знаходиться в установі банку. У випадку відсутності окремих виписок слід також звернутися до установи банку. Результати

перевірки аудитор відображає у своєму робочому документі. Крім того, слід впевнитися, що всі здійснені через банк операції є реальними і підтверджені відповідними справжніми документами.

У табл. 3.4 наведено робочий документ аудитора стосовно перевірки правильності відображення в обліку грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

Таблиця 3.4

Робочий документ аудитора стосовно перевірки правильності відображення в обліку грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня»

№ з/п	Зміст господарської операції	За даними обліку			За даними аудиту			Відхилення
		Дебет	Кредит	Сума, грн	Дебет	Кредит	Сума, грн	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Отримано асигнування	2311	70	14522	2311	70	14522	-
2	Отримано надходження спеціального фонду як:							
	плата за послуги, доходи від господарської діяльності, продажу майна	2311	2111	17555	2311	2111	17555	-
	благодійні внески, гуманітарна допомога	2311,	7511	25222	2311,	7511	25222	-
3	Витрачено кошти для придбання матеріальних цінностей, робіт, послуг:							
	як попередня оплата	2113	2311	14566	2113	2311	14566	-
	після фактичного отримання (виконання, надання)	6211	2311	24566	6211	2311	24566	-
4	Перераховано податки і збори	6311	2311	7556	6311	2311	7556	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Виплачено зарплату та інші суми на карткові рахунки працівників та інших осіб	6511	2311	7562	6511	2311	7562	-
6	Списання з рахунків залишків коштів, виділених асигнувань, не витрачених у звітному році	70	2311	8710	70	2311	8710	-

Отже, аудит грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» передбачає встановлення законності, доцільності використання готівки, дотримання касової дисципліни, достовірності й повноти відображення касових операцій в обліку і звітності відповідно до чинного законодавства. Окрім цього слід сформувавши план та робочі документи по грошовим коштам.

3.3 Аналіз грошових коштів некомерційного підприємства: завдання та методи

Аналіз грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» виконуємо за такими етапами: аналіз динаміки і складу оборотних активів; аналіз грошових коштів; аналіз грошових потоків від різних видів діяльності; аналіз ефективності використання грошових коштів [42, с. 125].

Залежно від методів, що застосовуються, можливо здійснювати горизонтальний, вертикальний, порівняльний, інтегральний аналіз та аналіз коефіцієнтів (рис. 3.1).

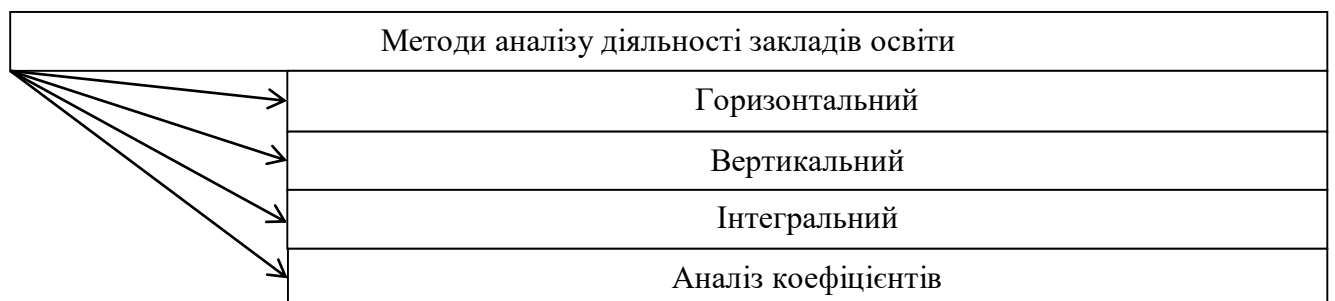

Рисунок 3.1 – Методи аналізу грошових коштів організації

Сутність горизонтального (трендового) аналізу полягає у тому, що його здійснюють на основі динаміки окремих фінансових індикаторів у часі. Обчислюють темпи зростання (приросту) окремих індикаторів за певний період часу і мають бути визначені загальні тенденції їх зміни. Кожен із різновидів горизонтального фінансового аналізу має бути доповнений вивченням впливу кожного окремого фактора на зміну результативного показника (рис. 3.2).

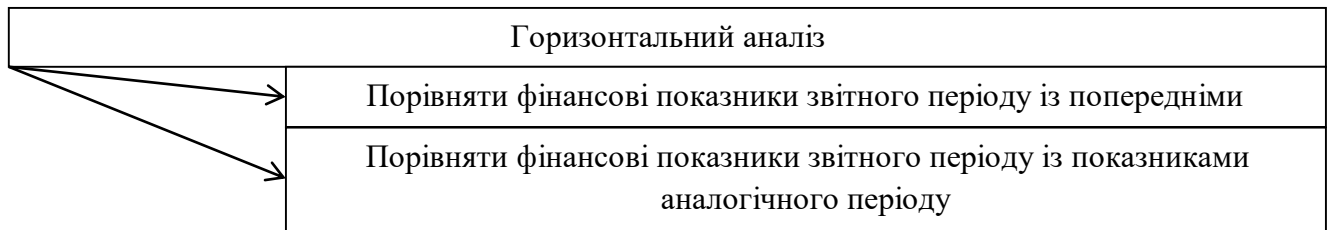

Рисунок 3.2 - Різновиди горизонтального аналізу грошових коштів організації

Сутність вертикального (структурного) аналізу полягає у здійсненні структурного розгляду окремих фінансових індикаторів у звітності навчального закладу. Мають розраховувати питому вагу окремих структурних частин фінансових показників та зіставити значення окремих груп аналогічних показників між собою. (рис. 3.3).

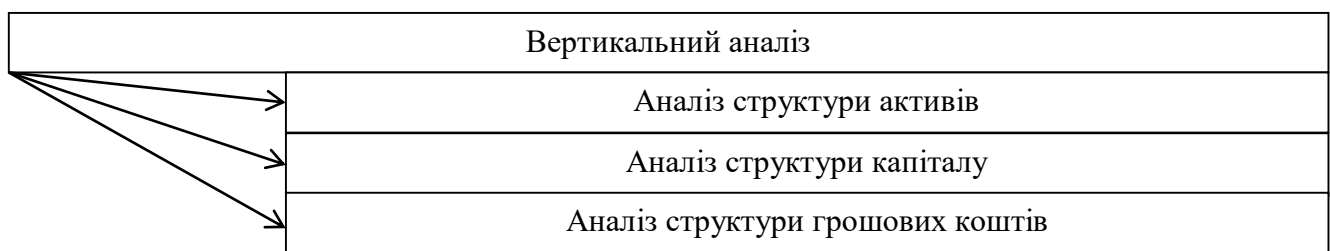

Рисунок 3.3 - Різновиди вертикального аналізу грошових коштів організації

Аналіз фінансових коефіцієнтів базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності навчальних закладів між собою. Інтегральний фінансовий аналіз дає змогу отримати багатofакторну оцінку умов формування окремих фінансових показників діяльності навчальних закладів (рис. 3.4).

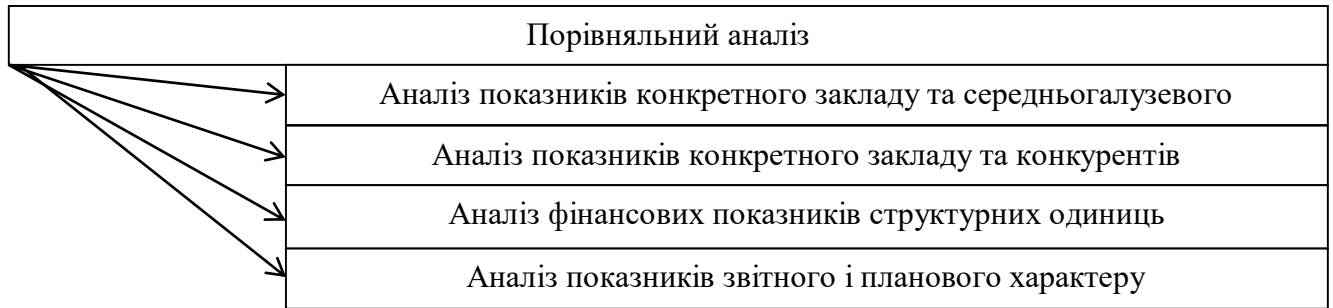

Рисунок 3.5 - Різновиди порівняльного аналізу грошових коштів організації

Аналіз інтегрального показника конкурентоспроможності дає змогу оцінити, чи відповідає якість і ціна освітніх програм певного навчальних закладів характеристикам, сформованим на основі вимог споживачів освітніх послуг (р-ис. 3.5).

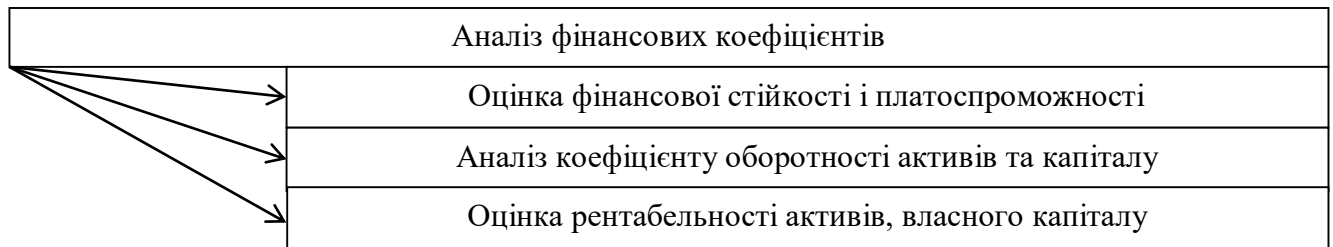

Рисунок 3.6 - Різновиди коефіцієнтного аналізу грошових коштів організації

При здійсненні інтегрального фінансового аналізу можна застосовувати рівняння Дюпона, згідно з яким коефіцієнт рентабельності використаних активів вищим навчальним закладом є похідною коефіцієнта рентабельності реалізації освітніх послуг на коефіцієнт обігу (кількість оборотів) активів

Аналіз і управління грошових коштів відіграє важливе значення для будь-якого підприємства, яке функціонує в ринкових умовах. У тому разі, якщо вмiло і ефективно здійснювати управління даною частиною поточних зобов'язань, будуть і зростати показники ліквідності і платоспроможності.

Процес використання методу аналізу розрахунків грошових коштів проявляється через методичні прийоми аналітичних досліджень. Вибір методичних прийомів залежить від таких факторів як мета аналізу, джерела інформації, технічні можливості використання грошових розрахунків та ін.

Традиційними методами являються такі, які пов'язані із порівнянням, групуванням, відносними і середніми величинами, балансовими, табличними і графічними.

Порівняння слід розглядати як один із найважливіших прийомів. Він дає змогу провести оцінку ефективності господарювання, вивчити вплив різноманітних факторів на те, як виконується план і формуються резерви підвищення. Щодо проведення аналізу розрахунків із різними кредиторами за даним методом слід здійснювати співставлення кредиторської заборгованості і дебіторської станом на початок і кінець звітної періоду за для того, щоб визначити загальні і відмінні риси.

Обов'язковою умовою для порівняння є така, яка пов'язана із однорідністю економічної суті; виміром і оцінкою індикаторів, які порівнюють, тобто мова йде про те, що спів ставляють показники. Результат порівняння можна виразити в будь-якій абсолютній і відносній величині.

Сутність абсолютної величини полягає в тому, що вона характеризує наявний стан грошових коштів; різницю, яка виникає між величиною грошових коштів у попередній і звітний період. Сутність відносної величини полягає в тому, що вона характеризує зміну грошових коштів в відсотковій величині. У тому разі, якщо результат порівняння виражений в абсолютній величині, то слід використовувати спосіб різниць, за яким фактичне значення слід порівняти із плановим або значенням попереднього періоду [29, с. 88].

У табл. 3.1 розглянемо частку грошових коштів у структурі оборотних активів та майна КНП «Роменська центральна районна лікарня».

Аналіз частки грошових коштів у структурі оборотних активів та майна КНП
«Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Період	Сума грошових коштів, тис. грн.	Сума оборотних активів, тис. грн.	Сума майна, тис. грн.	Частка грошових коштів у структурі ОА	Частка грошових коштів у майні, тис. грн.
2019 р.	234	5208	26759	4,49	0,87
2020 р.	24329,7	31544,8	64700,4	77,13	37,60
2021 р.	27972,2	46063,2	94138,9	60,73	29,71

Дані табл. 3.5 свідчать про зростання частки грошових коштів у структурі оборотних активів у 2020 р. до 77,13% та її зниження у 2021 р. на 16,4 пункти (складає 60,73%). Частка грошових коштів у майні у 2020 р. зросла до 37,6% та у 2021 р. знизилась на 7,89 пункти (складає 29,71%) (рис. 3.1).

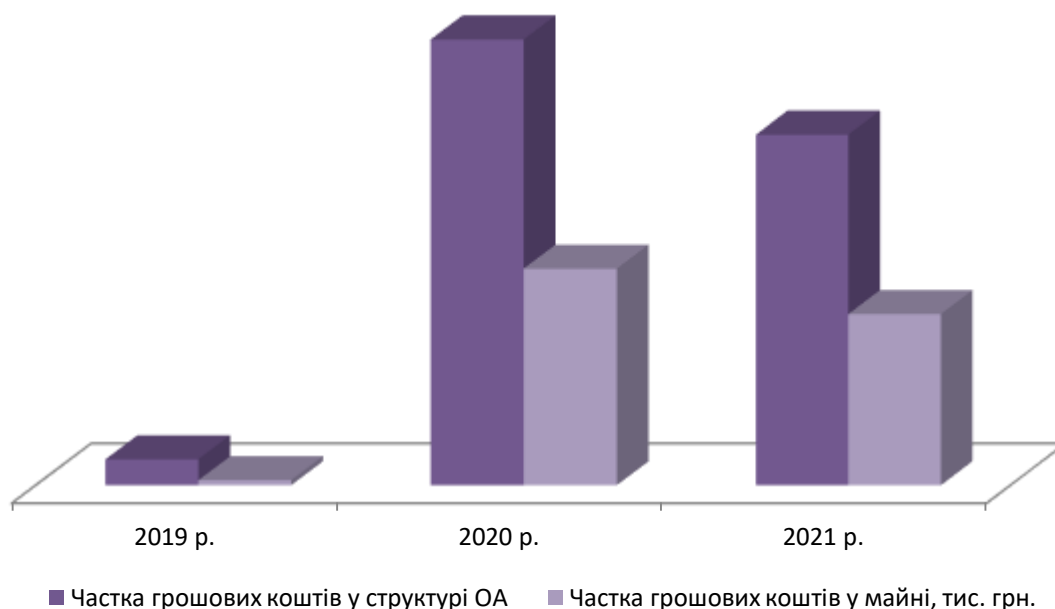

Рисунок 3.1 – Динаміка частки грошових коштів у структурі оборотних активів та майна КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У табл. 3.6 виконаємо аналіз динаміки і складу грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 3.6

Аналіз динаміки і складу грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Гроші та їх еквіваленти, в т.ч.	234	24329,7	27972,2	24095,7	3642,5
Готівка	25	1457,2	2563,1	1432,2	1105,9
Кошти на поточний рахунок	209	22872,5	25409,1	22663,5	2536,6

Дані табл. 3.6 свідчать про зростання суми грошей та їх еквівалентів у 2020 р. порівняно із 2019 р. на 24095,7 тис. грн. та у 2021 р. порівняно із 2020 р. на 3642,5 тис. грн. На формування даної зміни вплинуло зростання готівки на 1105,9 тис. грн. та коштів поточного рахунку на 2536,6 тис. грн. (рис. 3.2).

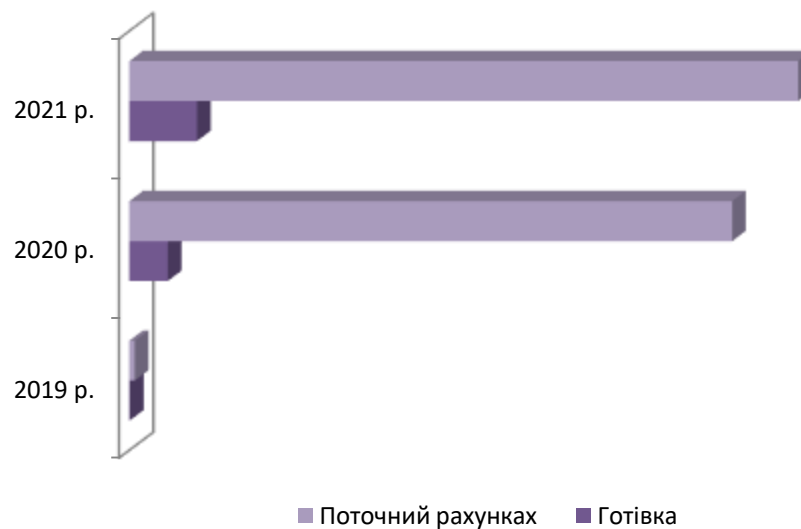

Рисунок 3.2 – Динаміка складу грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У табл. 3.7 виконаємо аналіз структури грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 3.7

Аналіз структури грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
Гроші та їх еквіваленти, в т.ч.	100	100	100	х	х
Готівка	10,68	5,99	9,16	-4,69	3,17
Кошти на поточний рахунок	89,32	94,01	90,84	4,69	-3,17

Дані табл. 3.7 свідчать про те, що основну частку грошових коштів та їх еквівалентів займають грошові кошти на поточних рахунках. Їх частка у 2020 р. порівняно із 2019 р. зросла на 4,69 пункти (складає 94,01%) та у 2021 р. порівняно із 2020 р. зниження на 3,17 пункти (складає 90,84%). На рис. 3.3 наведено структуру грошових коштів у 2020 р. та на рис. 3.4 – у 2021 р.

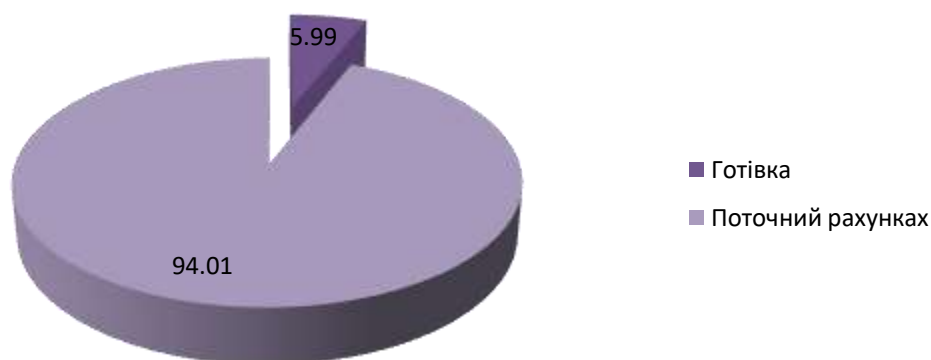

Рисунок 3.3 – Структура грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2020 р.

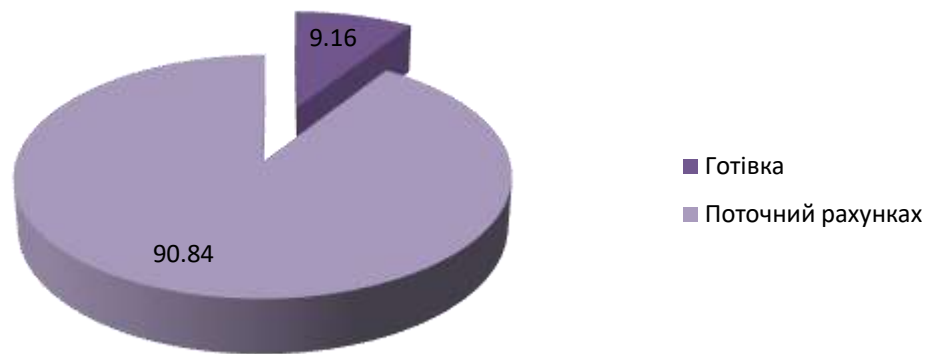

Рисунок 3.4 – Структура грошових коштів КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2021 р.

У КНП «Роменська центральна районна лікарня» отримано чистий рух грошових коштів тільки від операційної діяльності. У табл. 3.8 наведено аналіз динаміки грошових потоків від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 3.8

Аналіз динаміки грошових потоків по різних видах діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
1	2	3	4	5	6
Надходження коштів від операційної діяльності, в т.ч.	37706,6	94658,8	139853	56952,2	45194,2
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	34445,6	86824,2	104884	52378,6	18059,8
Цільове фінансування	2895,5	5703,5	17499	2808	11795,5

Продовження таблиці 3.8

1	2	3	4	5	6
Витрачання коштів від операційної діяльності, в т.ч.	36477,1	88203	115758	51725,9	27555
Розрахунки за продукцію (товари, роботи та послуги)	28645,1	71340	63999	42694,9	-7341
Зобов'язання з податків, зборів та інших обов'язкових платежів	7820,3	16827,6	40087	9007,3	23259,4
Інші платежі	7755,3	16702,6		8947,3	-16702,6
Інші витрачання	11,7	35,4	11672	23,7	11636,6
Чистий рух коштів від операційної діяльності	1230,5	6455,8	24095	5225,3	17639,2

Дані табл. 3.8 свідчать про те, що величина надходжень коштів від операційної діяльності у 2020 р. порівняно із 2019 р. зросла на 56952,2 тис. грн. та у 2021 р. порівняно із 2020 р. на 45194,2 тис. грн. Щодо надходжень, то суми виручки від реалізації продукції у 2020 р. на 52378,6 тис. грн., у 2021 р. – на 18059,8 тис. грн.; сума цільового фінансування у 2020 р. зросла на 2808 тис. грн. та у 2021 р. на 11795,5 тис. грн.. Стосовно витрачань коштів, то їх величина у 2020 р. зросла на 51725,9 тис. грн. та у 2021 р. 27555 тис. грн. Сума розрахунків за продукцію у 2020 р. зросла на 42694,9 тис. грн. та у 2021 р. – знизилась на 7341 тис. грн.; сума зобов'язань з податків, зборів у 2020 зросла на 9007,3 тис. грн. та у 2021 р. на 23259,4 тис. грн.; сума інших витрачань у 2020 р. зросла на 23,7 тис. грн. та у 2021 р. – на 11636,6 тис. грн. Так сума чистого руху грошових коштів від операційної діяльності у 2020 р. зросла на 5225,3 тис. грн. та у 2021 р. – на 17639,2 тис. грн.

На рис 3.5 наведено графік зміни надходжень від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

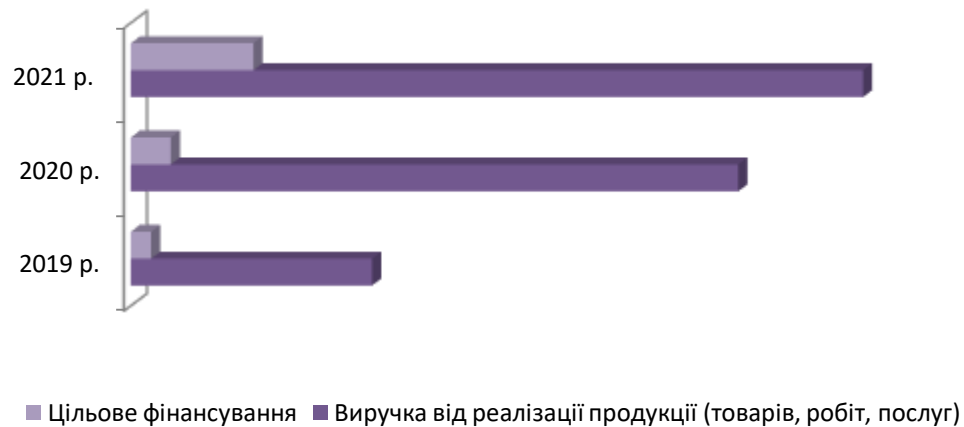

Рисунок 3.5 – Динаміка надходжень від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

На рис 3.6 наведено графік зміни витрачань від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

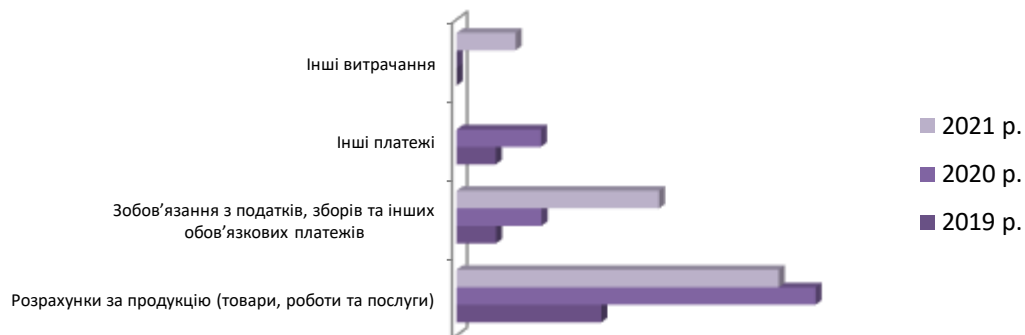

Рисунок 3.6– Динаміка витрачань від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

На рис 3.5 наведено графік зміни надходжень від операційної діяльності КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

На наступному етапі виконаємо аналіз ефективності використання грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня».

У табл. 3.9 наведено аналіз якості грошового потоку у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Аналіз якості грошового потоку у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
			2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
1. Чистий прибуток	29278,5	21166,8	29083,5	-8111,70
2. Амортизація	31139,4	36518,2	2624,4	5378,80
3. Коефіцієнт якості чистого грошового потоку (ряд. 1 + ряд 2) / ЧГП	9,359	2,394	-13,973	-6,96
4. Вхідний грошовий потік	94658,8	139853	56952,2	45194,20
5. Вихідний грошовий потік	88203	115758	51725,9	27555,00
6. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку (ряд.4 / ряд. 5)	1,073	1,208	0,039	0,13

Так, дані табл. 3.9 свідчать про зростання рівня ліквідності грошового потоку у 2021 р., мова йде про зростання відповідного коефіцієнту на 0,13 пункти (складає 1,208) (рис. 3.7).

Рисунок 3.7– Динаміка показників грошового потоку у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

У табл. 3.10 наведено аналіз показників оборотності та рентабельності грошових потоків у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Таблиця 3.10

Аналіз показників оборотності та рентабельності грошових потоків у КНП
«Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення	
				2020 р. до 2019 р.	2021 р. до 2020 р.
1	2	3	4	5	6
1. Вхідний грошовий потік, всього	37706,6	94658,8	139853	56952,2	45194,2
2. Вихідний грошовий потік	36477,1	88203	115758	51725,9	27555
3. Чистий грошовий потік	1230,5	6455,8	24095	5225,3	17639,2
4. Чистий прибуток (збиток)	195	29278,5	21166,8	29083,5	-8111,7
5. Власний капітал	22579	56452,9	79033,1	33873,9	22580,2
6. Активи	26759	64700,4	94138,9	37941,4	29438,5
Коефіцієнт ефективності грошових потоків (ряд 1 – ряд 2 / ряд 2).	0,034	0,073	0,208	0,039	0,135
Коефіцієнт рентабельності вхідного грошового потоку (ряд 4 / ряд 1)	0,005	0,309	0,151	0,304	-0,158
Коефіцієнт рентабельності вихідного грошового потоку(ряд 4 / ряд 2)	0,005	0,332	0,183	0,327	-0,149

1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт грошової рентабельності власного капіталу (ряд 3 / ряд 5)	0,054	0,114	0,305	0,060	0,191
Коефіцієнт грошової рентабельності активів (ряд 3 / ряд 6)	0,046	0,100	0,256	0,054	0,156

Дані табл. 3.6 свідчать про покращення оборотності грошових потоків, про що свідчить зростання відповідного показника у 2020 р. на 0,039 пункти та у 2021 р. – на 0,135 пункти (рис. 3.8).

Стосовно рентабельності вхідного грошового потоку, то її значення знизилась на 0,158 пункти; коефіцієнт рентабельності вихідного грошового потоку знизилась на 0,149 пункти; відбулось зростання грошової рентабельності власного капіталу на 0,191 пункти та коефіцієнту грошової рентабельності активів на 0,156 пункти.

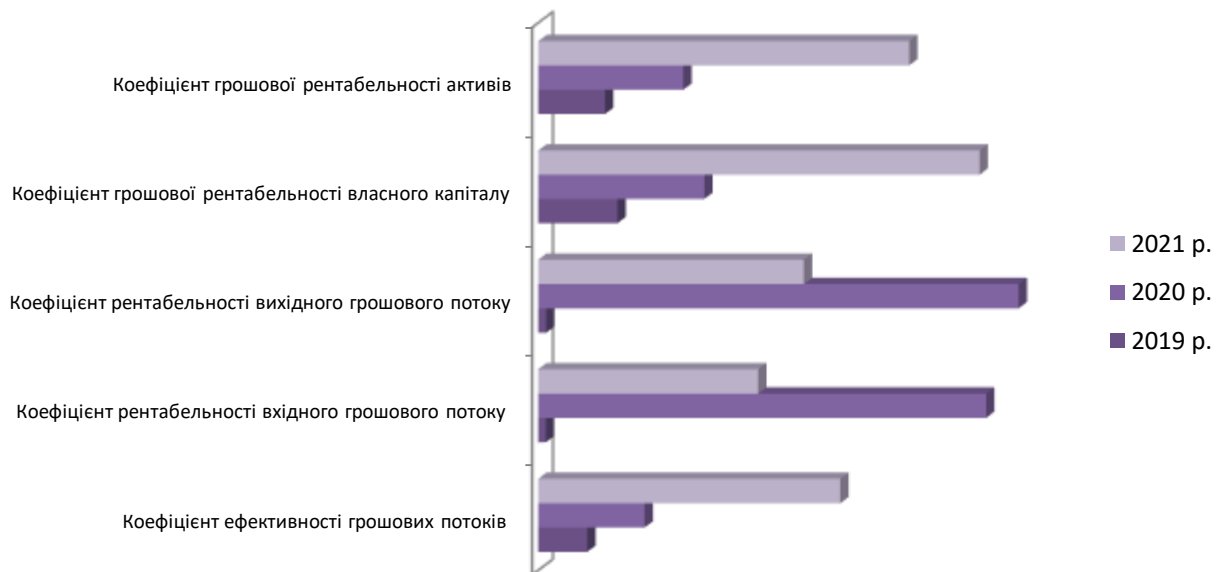

Рисунок 3.8– Динаміка показників оборотності та рентабельності грошових потоків у КНП «Роменська центральна районна лікарня» у 2019-2021 рр.

Методи збалансування грошових потоків за обсягами можливо розподілити на такі групи, які пов'язані із оптимізацією дефіцитних грошових потоків; оптимізацією надлишкових грошових потоків. Процеси, пов'язані із збалансуванням і оптимізацією відбуваються за допомогою виявлення резервів, які дозволять знизити залежність суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел грошових коштів; забезпечити рівномірність використання грошових потоків за період та за обсягами; збільшити суму та якість чистих грошових потоків, а також виявити вплив на фінансові цикли підприємства [36 с. 102].

Одночасно, питання оперативного аналізу і прогнозування грошових потоків ще потребує вирішення. Наукова новизна проблеми та необхідність її якнайшвидшого вирішення пояснюється низкою причин, найголовніші з яких, полягають у наступному.

Неефективним є також управління у КНП «Роменська центральна районна лікарня», при якому рух коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності має позитивне значення, а в результаті операційної – негативне. У цьому випадку стан підприємства можна охарактеризувати як кризовий, а якість управління в такій ситуації є нульовою. Така структура капіталу формується, якщо підприємство фінансує витрати операційної діяльності за рахунок надходжень від інвестиційної та фінансової, тобто за рахунок залучених кредитів, додаткової емісії акцій тощо.

Такий рух грошових коштів прийнятий тільки для новостворених підприємств, які ще не почали працювати на повну потужність і перебувають на початковій стадії розвитку. Поява внаслідок застосування національних положень бухгалтерського обліку нової звітної форми про рух грошових коштів відкрила, на наш погляд, нові можливості здійснення оперативного аналізу й прогнозування перспективних напрямів руху грошових потоків із метою забезпечення поліпшення фінансового стану підприємства.

Одночасно, питання оперативного аналізу і прогнозування грошових потоків ще потребує вирішення. Наукова новизна проблеми та необхідність її якнайшвидшого вирішення пояснюється низкою причин, які пов'язані із

— не контрольованістю грошових коштів, що навіть у прибуткових підприємствах може відчуватися дефіцит платіжних коштів, що здійснює негативний вплив на те, як вони ними забезпеченні;

— відсутністю оперативної інформації та контролю за грошовими потоками, внаслідок чого формується ризики погіршити платоспроможність та знизити обсяги діяльності підприємства;

— існуючі на сучасному етапі методи оцінювання фінансової стійкості (що є основним елементом аналізу фінансового становища) передбачають обчислення спеціальних індикаторів лише за допомогою бухгалтерського балансу підприємства, а не їх співвідношенням із середньо галузевим або експертним рівнем. Але при цьому зазначений напрям, на думку вітчизняних науковців, фактично оцінює лише можливість суб'єкта господарювання розплатитися із своїми поточними зобов'язаннями на конкретні періоди часу і зовсім не враховують їх потенційних можливостей в довгостроковому періоді, що на даному етапі функціонування економіки є великою помилкою [40, с. 63].

Проводячи аналіз грошових потоків для формування стратегії зростання економічного потенціалу підприємства, слід встановити:

— чи не відбувалося перерахування авансів та платежів за безтоварними рахунками, а також оплата рахунків підприємств та організацій, які не мають відношення до підприємства;

- наскільки раціональними є форми розрахунків, що використовується на підприємстві, та чи сприяють вони прискоренню обігу коштів підприємства. — юридичну обґрунтованість кожної суми дебіторської та кредиторської заборгованості;

- чи вживаються необхідні заходи щодо стягнення дебіторської заборгованості, чи є реальна можливість погашення кредиторської заборгованості.

У результаті аналізу руху грошових коштів можна зробити попередні висновки про причини дефіциту грошових коштів, які пов'язані із:

— низькою рентабельністю продажів, активів і власного капіталу;

- великим капітальними витратами, які не забезпечені конкретними джерелами фінансування;
- великим податковим навантаженням, а також значними виплатами акціонерам;
- надлишковою часткою позикового капіталу в пасивній частині балансу, та як наслідок формування високих витрат, які стосуються обслуговування капіталу;
- зниженням показників оборотності оборотних активів, тобто мова йде про залучення додаткових фінансових ресурсів до підприємства.

Проведені дослідження показують значимість процесу аналізу грошових коштів та виявляють його особливості під час того, як використовують два варіанти форми №3 «Звіт про рух грошових коштів», які складають прямим і непрямим методом.

Здійснення повного і безпосереднього аналізу грошових коштів підприємства можливо у процесі використання звіту, який складено прями методом, так як він дає змогу відстежувати усі видатки і надходження грошових коштів за певний період: на основі даних різноманітних первинних документів слід визначити загальну суму з надходження і витрачання грошових потоків та із подальшим порівнянням отриманих сум, треба встановити необхідність в грошових надходженнях від різноманітних видів діяльності для того, щоб забезпечити пов'язані із ними витрати. Користувачі аналізу, які орієнтовані на здійснення кількісної характеристики, віддають перевагу прямому методу формування фінансового звіту.

Тоді як головна характеристика аналізу руху грошових коштів на підставі фінансового звіту, який складено за допомогою непрямого методу полягає у наочному визначенні факторів, які здійснили вплив на зміну залишку грошових коштів, за яким суму фінансового результату від різних видів діяльності до оподаткування коригують на зміни в сумі залишків оборотних активів та поточних зобов'язань, на зміну суми доходів і витрат майбутніх періодів, а також суму оборотів не грошових статей (мова про амортизацію необоротних активів, курсову різницю) та інших різноманітних статей, які стосуються руху коштів від різних видів діяльності (операційна, інвестиційна та фінансова) за певний термін часу.

На нашу думку, доцільно буде запровадити на підприємстві управлінський облік готівкових коштів, що дасть змогу збільшити загальний рівень ефективності фінансової і управлінської звітності для того, щоб забезпечити потреби управління підприємства [30, с. 82].

Для того, щоб скоротити негативний грошовий потік в довгостроковій перспективі слід виконати зниження кількості інвестиційних програм та зменшити величину постійних витрат суб'єкта господарювання. До одного із шляхів оптимізації грошових коштів слід віднести обчислення оптимальної суми залишку грошових потоків. Так, у сучасній науковій періодиці наводиться інформація, яка пов'язана із визначенням мінімального залишку грошових потоків за певний термін, який потрібен для того, щоб формувати операції підприємства та своєчасно здійснювати вибір методів фінансування.

Таким чином, доцільно зазначити.

1. Мета аудиту грошових коштів отримання достатніх аудиторських доказів, впевненості у достовірності інформації первинних документів про рух готівки, її наявності, повноті й своєчасності її відображення в облікових регістрах, тотожності інформації первинних документів інформації в облікових регістрах, достовірності та неупередженості відображення інформації про касові операції у фінансовій звітності.

2. Організація аудиторської перевірки грошових коштів полягає у: визначенні стратегії аудиторської перевірки; складанні загального плану, програми аудиту; визначенні інформаційного забезпечення аудиту; визначенні необхідних аудиторських доказів; виборі ефективних прийомів і способів здійснення аудиторських процедур; оформленні робочих документів; проведенні аналізу результатів проведених аудиторських процедур; оформленні підсумкових документів; обговоренні результатів перевірки з керівництвом суб'єкта господарювання; документальному оформленні завершення аудиторської перевірки.

3. Аудит грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» передбачає встановлення законності, доцільності використання готівки, дотримання

касової дисципліни, достовірності й повноти відображення касових операцій в обліку і звітності відповідно до чинного законодавства.

4. Проведений аналіз грошових коштів свідчить про грошові кошти займають значну частку, відбулось зростання їх суми та покращення рівня їх використання, що свідчить про правильну політику управління грошовими потоками в організації.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. КНП «Роменська ЦРЛ» РМР є міжрайонним центром по наданню спеціалізованої медичної допомоги жителям м. Ромни та Роменського району. За приналежністю є міською комунальною власністю. Галузь медицини і лікувально-профілактичного напрямку Організаційна структура сформовано по лінійно-функціональному принципу, яка складається з адміністративного, медичного і обслуговуючого персоналу. Структура сформована з адміністративно-управлінського персоналу, спеціалізованих 25 відділень, 3 лабораторій по різних напрямках, амбулаторії, кабінету «Довіра», денного стаціонару, 7 вузькопрофільних кабінетів і загально-лікарняного персоналу. Такий штатний розпис не дозволяє проводити функціонування підрозділів за цільовим фінансуванням, а ведення обліку планових доходів проводиться за нормативним методом, який передбачений при функціонально-лінійній структурі управління

2. Проведений аналіз основних показників у КНП «Роменська ЦРЛ» свідчить про те, що відбулось зростання валюти балансу, зменшення зобов'язань, отримання чистого прибутку, що свідчить про ефективну діяльність організації.

3. Вивчення організації обліку і звітності у КНП «Роменська ЦРЛ» свідчить про те, що її покладено на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером. Права та обов'язки головного бухгалтера і всіх посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Облік на підприємстві ведеться на підставі діючих нормативних документів: положень (стандартів) бухгалтерського обліку, постанов кабінету міністрів України, інструкцій, рекомендацій, наказів міністерств і відомств.

4. Вивчення сутності грошових коштів свідчить про те, що їх слід розглядати як необхідний атрибут і елемент ринкової економіки. Окрім цього, рух грошових ресурсів у формі грошових надходжень і виплат опосередковує здійснення будь-якої операційної, інвестиційної та фінансової операції суб'єкта господарювання шляхом трансформації у рух грошових потоків.

5. Грошові потоки безпосередньо пов'язують із рухом коштів на підприємстві, який має відобразити надходження до власності суб'єкта господарювання грошових ресурсів та те, як їх використовують. Надходження грошових коштів здійснюють шляхом формування виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інших надходжень від продажу майна; отримання позикових коштів; цільового фінансування та ін. Рух грошових коштів на підприємстві здійснюється внаслідок того, що покриваються поточні витрати, сплачуються кошти до бюджету і позабюджетного фонду.

6. Вважаємо, що побудова належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів передбачає правильність відображення усіх етапів їх руху, починаючи з дотриманням нормативно-правових документів, заповнення первинних регістрів, узагальнення та систематизації інформації в зведених документах та складання звітності. Досліджено, що в обліковій практиці КНП «Роменська центральна районна лікарня» для обліку грошових коштів використовуються рахунки 30 «Готівка», 31 «Рахунки у банках», 33 «Інші кошти». У КНП «Роменська центральна районна лікарня» використовують поточний та бюджетний рахунки.

7. Мета аудиту грошових коштів отримання достатніх аудиторських доказів, впевненості у достовірності інформації первинних документів про рух готівки, її наявності, повноті й своєчасності її відображення в облікових регістрах, тотожності інформації первинних документів інформації в облікових регістрах, достовірності та неупередженості відображення інформації про касові операції у фінансовій звітності.

8. Організація аудиторської перевірки грошових коштів полягає у: визначенні стратегії аудиторської перевірки; складанні загального плану, програми аудиту; визначенні інформаційного забезпечення аудиту; визначенні необхідних аудиторських доказів; виборі ефективних прийомів і способів здійснення аудиторських процедур; оформленні робочих документів; проведенні аналізу результатів проведених аудиторських процедур; оформленні підсумкових документів; обговоренні результатів перевірки з керівництвом суб'єкта господарювання; документальному оформленні завершення аудиторської перевірки.

9. Аудит грошових коштів у КНП «Роменська центральна районна лікарня» передбачає встановлення законності, доцільності використання готівки, дотримання касової дисципліни, достовірності й повноти відображення касових операцій в обліку і звітності відповідно до чинного законодавства.

10. Для якісного управління грошовими коштами підприємства необхідно проводити їх економічний аналіз за запропонованим методичним підходом використовувати методи управлінського обліку та маркетингу для їх збільшення. Проведено аналіз складу, структури та динаміки грошових коштів в КНП «Роменська центральна районна лікарня»; розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу КНП «Роменська центральна районна лікарня»; аналіз показників ліквідності у КНП «Роменська центральна районна лікарня» за відносними показниками. Результати свідчать, що грошові кошти займають основну і значну частку у структурі оборотних активів і майна організації. Окрім цього спостерігаємо підвищення їх величини і ефективності управління, що є позитивним моментом в управлінні організацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Відомості Верховної Ради України
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 05.05.2022)
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text> (дата звернення: 12.04.2022 р.)
4. Податковий кодекс України: Закон України від 2.12.2010 № 2755-VI зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#Text> (дата звернення: 12.04.2022 р.)
5. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)
6. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 05.05.2022)
7. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: Наказ Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14#Text> (дата звернення 05.05.2022)
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#Text> (дата звернення: 05.05.2022)

10. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

11. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

12. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління Національного банку України від 21.01.2004 № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text> (дата звернення: 05.05.2022)

13. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова Правління Національного банку України 12 листопада 2003 року № 492 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 01 квітня 2019 року № 56). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text> (дата звернення: 05.05.2022)

14. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 № 1219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0086-16#Text> (дата звернення: 05.05.2022)

15. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 № 929_019 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (дата звернення: 05.05.2022).

16. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів: IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 № 929_022. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/msfz> (дата звернення: 05.05.2022).

17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 (МСБО 29) «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 № 929_048. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_048#top (дата звернення: 05.05.2022).

18. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці (Форми № П-1, П-2, П-3, П-4, П-5, П-6, П-7): наказ Державного комітету статистики України від 05.12.2008 № 489. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0489202-08#Text> (дата звернення: 05.05.2022).

19. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

20. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: Наказ Міністерства фінансів України 13.03.98 № 59 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 17.03.2011 № 362) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

21. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів: Постанова КМУ від 2 лютого 2011 р. № 98 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

22. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: Постанова КМУ від 30 серпня 2002 р. № 1298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

23. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95#Text>. (дата звернення: 05.05.2022 р.)

24. Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України від 05.10.2005

№ 308/519. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1209-05#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

25. Деякі питання оплати праці медичних працівників закладів охорони здоров'я: Постанова КМУ від 12 січня 2022 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2022#Text> (дата звернення: 05.05.2022 р.)

26. Артюх О.В., Максимова В.Ф., Черкашина Т.В. Облік у бюджетних установах: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт, 2013 р. 264 с.

27. Безверхий К. В. Облік в бюджетних установах: Навч. посіб.. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.

28. Соболев В.М., Косата І.А. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник; за ред. В. М. Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.

29. Ватуля І.Д. Облік у бюджетних установах: [Навчальний посібник] І.Д. Ватуля, З.М. Ватуля, З.М. Левченко та ін.. К.: Центр учбової літератури, 2019. 368 с.

30. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайденко О.М. Економічний аналіз: Навч. посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. 2017. 310 с.

31. Гайдаржийська, О. М. Облік касових операцій та шляхи поліпшення їх організації на підприємстві.. Економіка та держава. 2018. № 9. С. 71-74.

32. Головка В. І., Безкоровайна О. О. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів та потоків. Молодий вчений. 2018. № 2(2). С. 691-694

33. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз; М-во освіти і науки України. 2-ге вид., перероб. і допов. К. : Центр учб. літ., 2016. 424 с.

34. Гуцаленко Л.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: навч. посіб.. К. : ЦУЛ, 2020. 390 с

35. Антошкіна Л.І., Бабіч Н.М., Беседін І.В. Державне регулювання економіки України: методологія, напрями, тенденції, проблеми. За ред. д-ра екон. наук М.М. Якубовського. К.: НДЕІ Міністерства економіки України, 2018. 410 с.

36. Дідик А. Бюджетні установи : облік, оподаткування та звітність [навч. посіб.]. Львів : Видавництво «Апріорі», 2017. 1168 с.

37. Жечева А.М. Форми бухгалтерського обліку, 2021. URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/3-1.pdf>.
38. Жидєєва Л.І. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою) : навчальний посібник; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 178 с.
39. Загородній А.Г., Яремко І.Й. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 320 с
40. Заремба Є.М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2012. Вип. 2 (23). С. 87–92.
41. Кідрацька Г.І., Загородній А.Г. Облік і оподаткування: вступ до фаху: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 260 с.
42. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк А.Г. Аналіз господарської діяльності : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
43. Козаченко А. Ю. Комплексний підхід до організації та методів проведення аудиту грошових коштів підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 7.
44. Кошельок Г. В. Оптимізація грошових потоків підприємства в сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 26(1). С. 100-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvumevcg_2019_26%281%29__21.
45. Кужельний М. Теоретичні аспекти бухгалтерського обліку Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 8-9. С. 45-49.
46. Лаговська О.А., Легенчук С.Ф. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с.
47. Ларікова Т. В. Правове забезпечення бюджетного обліку : місце, роль і складові . Держава та регіони. 2018.–№ 5 (86). С. 89-95.

48. Лень В.С. Облік у бюджетних установах : Навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 560 с. URL: <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Len-V-S-budjet-book.pdf>
49. Лисиченко О. О., Атамас П.Й. Фінансовий облік : навч. посіб. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 356 с.
50. Михайлов М. Г., Телегунь М. І., Славкова О. П. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 384с.
51. Ніколашин А.О. Поняття облікового реєстру, форми та системи обліку при впровадженні комп'ютерних технологій. Облік і фінанси в АПК. 2017. № 6-7. С. 93-95.
52. Осадча Г. Г. Теоретичні основи обліково-аналітичного забезпечення наявності та руху грошових коштів підприємства. Г. Г. Осадча, А. М. Овсюк . Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 13(2). С. 61-64. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvumevcg_2017_13%282%29__15.
53. Партин Г.О. Управлінський облік. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 340 с.
54. Пасько, Т.О. Історія бухгалтерського обліку [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2019. - 141 с.
55. Плиса В. Й., Плиса З. П. П. Бухгалтерський облік : підручник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. 440 с.
56. Подмешальська Ю. В., Троян О. В., Ковалик М. Д. Удосконалення методики аудиту операцій з грошовими коштами у касі підприємств. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 114–121.
57. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник .Київ:, «Центр учбової літератури»., 2020. 647 с.
58. Роганова Г. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства. Економічний дискурс. 2021. Випуск 3-4. С. 128-138.

59. Сирцева С. В., Чебан Ю. Ю., Браславська І. М. Розрахунки з підзвітними особами у бюджетних установах: особливості обліку і контролю. Серія «Економічні науки», 2019. с. 131-143.
60. Сіренко Н. М. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2016. 132 с.
61. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2017. 248 с.
62. Соколов В.М., Косата І.А. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник; за ред. В. М. Соколова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.
63. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: [Навчальний посібник] / За заг. ред. В. В. Зубенка; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». К., 2017. 184 с.
64. Федішин М. П. Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств для цілей планування. Економічний аналіз. 2016. Т. 25(2). С. 132-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2016_25%282%29__18.
65. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
66. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2018. 564 с.
67. Шара Є.Ю. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях: Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2021. 440 с.
68. Фінансовий звіт КНП «Роменська центральна районна лікарня» за 2020 рік. URL: https://xn--80ajpggdnm3h.xn--k1ajr.xn--j1amh/wp-content/uploads/2020/10/finansovyj-zvit-sub_iekta-maloho-pidprijemnytstva-za-9-mis.-2020r.pdf
69. Фінансовий звіт КНП «Роменська центральна районна лікарня» за 2021 рік. URL: https://xn--80ajpggdnm3h.xn--k1ajr.xn--j1amh/wp-content/uploads/2022/04/finansovyj-zvit-sub_iekta-maloho-pidprijemnytstva-2021pdf.pdf
70. Сайт КНП «Роменська ЦРЛ» РМР. URL: <https://xn--80ajpggdnm3h.xn--k1ajr.xn--j1amh/>.

ДОДАТКИ

5. Облік операцій з грошовими коштами			
№ з.п.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
5.1	Отримання асигнувань на виконання суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями», 54 «Цільове фінансування»
5.2	Списання з рахунків залишків коштів, виділених асигнувань, не витрачених у звітному році	70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями», 54 «Цільове фінансування»	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»
5.3	Надходження коштів місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	2311 (2321) «Поточні рахунки в банках», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	7512 (7522) «Трансферти»
5.4	Вилучення з доходу звітного періоду трансфертів у сумі, що включається до первісної вартості необоротних активів, придбаних за рахунок коштів місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	7512 (7522) «Трансферти»	54 «Цільове фінансування»
5.5	Нарахування доходів від реалізації активів	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»	7211 (7221) «Дохід від реалізації активів»
5.6	Надходження на рахунки суб'єктів державного сектору коштів від реалізації продукції (робіт, послуг), коштів від продажу	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	2111 (2121) «Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги», 2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість», 6212 (6222) «Розрахунки із замовниками за роботи і послуги», 6414 (6424) «Розрахунки за спеціальними видами платежів»
1	2	3	4
5.7	Отримання спонсорських, благодійних внесків та іншої гуманітарної допомоги (у тому числі надходження у натуральній	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті», 2311 (2321) «Поточні	7511 «Доходи за необмінними операціями», 7523 «Інші надходження»

	формі)	рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	
5.8	Витрачання спонсорських та благодійних внесків	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість», 6415 (6425) «Розрахунки з іншими кредиторами», 6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 2113 (2123) «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги»	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті», 2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»
5.9	Перерахування сум постачальникам згідно з пред'явленими рахунками за матеріальні цінності та отримані послуги, за електричну енергію та комунальні послуги, за замовлення транспорту на доставку матеріалів і продуктів харчування тощо:		
	шляхом попередньої оплати у випадках, передбачених законодавством	2113 (2123) «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», 2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»
	після надходження матеріальних цінностей, отримання послуг	6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 6415 (6425) «Розрахунки з іншими кредиторами»	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»
5.10	Перерахування до бюджету податків і зборів відповідно до законодавства	63 «Розрахунки за податками і зборами»	23 «Грошові кошти на рахунках»
1	2	3	4
5.11	Оприбуткування грошових документів	2213 (2223) «Грошові документи у національній валюті»	2113 (2123) «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», 6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	Відображення суми податку на додану	8013 (8023) «Матеріальні витрати»,	2113 (2123) «Розрахунки за авансами,

Продовження додатку А

	вартість, якщо податок на додану вартість не включено до податкового кредиту	8113 (8123) «Матеріальні витрати»	виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», 6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	Відображення суми податку на додану вартість, якщо податок на додану вартість включено до податкового кредиту	6311 (6321) «Розрахунки з бюджетом за податками і зборами»	2113 (2123) «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», 6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	Для документів суворого обліку водночас проведення запису на позабалансовому рахунку 08	-	-
5.12	Видача під звіт грошових документів	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»	2213 (2223) «Грошові документи у національній валюті»
5.13	Списання грошових документів на підставі акта	8013 (8023) «Матеріальні витрати», 8113 (8123) «Матеріальні витрати»	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»
	Для документів суворого обліку водночас проведення списання з позабалансового рахунку 08	-	-
5.14	Надходження в касу готівки з поточних, реєстраційних, спеціальних реєстраційних та інших рахунків	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2312 «Інші поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки», 2314 (2324) «Інші рахунки в Казначействі», 2315 (2325) «Рахунки для обліку депозитних сум»
1	2	3	4
5.15	Видача готівки з каси	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами», 6416 (6426) «Розрахунки за страхуванням», 6511 (6521) «Розрахунки із заробітної плати», 6512 (6522) «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню», 6412 (6422) «Розрахунки з депонентами», 6413 (6423) «Розрахунки за депозитними сумами»	2211 (2221) «Готівка у національній валюті»
	Прийняття авансового звіту про витрачені підзвітні суми	15 «Виробничі запаси», 1812 (1822) «Малоцінні та швидкозношувані	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»

Продовження додатку А

		предмети», 1816 (1826) «Інші нефінансові активи», 8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями»	
5.16	Видано під звіт іноземну валюту	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»	2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»
	Прийняття та затвердження звіту про використаний аванс в іноземній валюті	8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями»	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»
	Повернення підзвітною особою залишку авансу в касу в іноземній валюті	2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»
	Відшкодовані перевитрати понад виданий аванс	2116 (2126) «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»	2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»
5.17	Перерахування коштів установі банку для придбання іноземної валюти	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»
5.18	Проведення розрахунків з установою банку з придбання іноземної валюти:		
	зарахована іноземна валюта	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку»	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»
	списана вартість послуги за придбання валюти	8013 (8023), 8113 (8123) «Матеріальні витрати», 8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями»	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»
1	2	3	4
5.19	Повернуто установою банку невикористаний залишок коштів, перерахованих для придбання іноземної валюти	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	2117 (2128) «Інша поточна дебіторська заборгованість»
5.20	Віднесення на рахунок винних осіб виявлених нестач грошових коштів у касі	2115 (2125) «Розрахунки з відшкодування завданих збитків»	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»
5.21	Надходження сум у касу, на поточні, реєстраційні, спеціальні реєстраційні рахунки на погашення нестач, завданих збитків тощо	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті», 2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки»	2115 (2125) «Розрахунки з відшкодування завданих збитків»
5.22	Зарахування сум на поточні, реєстраційні, спеціальні реєстраційні рахунки та інші рахунки коштів, які надійшли в касу	2311 (2321) «Поточні рахунки в банку», 2312 «Інші поточні рахунки в банку», 2313 (2323) «Реєстраційні рахунки», 2314 (2324) «Інші рахунки в Казначействі», 2315 (2325) «Рахунки для обліку депозитних сум»	2211 (2221) «Готівка у національній валюті», 2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті»

Продовження додатку А

5.23	Нарахована курсова різниця на кошти на валютному рахунку (у касі):		
	при збільшенні курсу	2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті», 2311 (2321) «Поточні рахунки в банку»	7411 (7421) «Інші доходи за обмінними операціями»
	при зменшенні курсу	8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями»	2212 (2222) «Готівка в іноземній валюті», 2311 (2321) «Поточні рахунки в банку»
5.24	Переоцінка зобов'язань, узятих в іноземній валюті:		
	при збільшенні курсу	8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями»	6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 6415 (6425) «Розрахунки з іншими кредиторами»
	при зменшенні курсу	6211 (6221) «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 6415 (6425) «Розрахунки з іншими кредиторами»	7411 (7421) «Інші доходи за обмінними операціями»

Порядок складання Звіту про рух грошових коштів

Показники звіту	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
1	2	3
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності		
Надходження від обмінних операцій:		
бюджетні асигнування	3000	Сума всіх отриманих надходжень, що їх обліковують на субрахунку 7011 «Бюджетні асигнування», за винятком асигнувань капітального характеру (вирахування з доходу звітного періоду), які обліковують у складі цільового фінансування (рахунок 54). Сума в цьому рядку відповідає сумі в рядку 2010 форми № 2-дс
надходження від надання послуг (виконання робіт)	3005	Кошти, отримані від надання робіт і послуг, а також реалізації виготовленої продукції, що їх обліковують на субрахунку 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)». Сума в цьому рядку відповідає сумі в рядку 2020 форми № 2-дс. Не враховують у цьому рядку суми ПДВ, акцизного податку та інших неподаткових надходжень, що надійшли на рахунок установи, але підлягають подальшому перерахуванню, а також суми отриманих авансів та суми помилково зарахованих надходжень
надходження від продажу активів	3010	Надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого), а також інші доходи, які обліковують на субрахунку 7211 «Доходи від реалізації активів». Сума в цьому рядку відповідає сумі в рядку 2030 форми № 2-дс
інші надходження від обмінних операцій	3015	Не включені в перелічені вище рядки надходження від обмінних операцій, які за своєю сутністю не можуть належати до інвестиційної та фінансової діяльності, що обліковують на субрахунку 7411 «Інші доходи за обмінними операціями». Сума в цьому рядку відповідає сумі в рядку 2050 форми № 2-дс
Надходження від необмінних операцій:		
податкові надходження	3020	Бюджетні установи — розпорядники бюджетних коштів не заповнюють
неподаткові надходження	3025	
трансферти, з них:	3030	Кошти трансфертів, отримані установою (і ті суми, які виділені для перерахування як трансферт, і ті суми, які отримані як трансферти)
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	
надходження до державних цільових фондів	3040	Бюджетні установи — розпорядники бюджетних коштів не заповнюють
інші надходження від необмінних операцій	3045	Не включені в перелічені вище рядки надходження від необмінних операцій, зокрема безоплатно отримані кошти, обороти касових надходжень за безоплатно отриманими активами, роботами (послугами) в натуральній формі, що їх обліковують на субрахунку 7511 «Доходи за необмінними операціями»
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	Готівкові кошти та грошові документи, отримані в касу суб'єкта державного сектору, кошти в дорозі
Інші надходження	3090	Кошти, отримані в тимчасове розпорядження, які підлягають подальшому їх розподіленню, виплаті працівникам, перерахуванню за призначенням. Зазначають обороти за дебетом субрахунку 2315 «Рахунки для обліку депозитних сум»
Усього надходжень від операційної діяльності	3095	Підсумковий рядок надходжень (сума показників, зазначених у рядках 3000–3090)
1	2	3
Витрати за обмінними операціями:		
витрати на виконання бюджетних програм	3100	У рядку показують використання коштів за рахунок асигнувань загального та спеціального фондів (крім касових витрат, що призвели до збільшення вартості необоротних активів), а також інші витрати, пов'язані з виконанням повноважень установи

Продовження додатку Б

витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	3110	Використання коштів за КЕКВ 2110, 2120, 2200, а також інші витрати, пов'язані з організацією та наданням послуг, виготовленням продукції, виконанням робіт
витрати з продажу активів	3115	Оплата послуг, пов'язаних із реалізацією активів, наприклад проведення експертної оцінки, транспортування, демонтажу, послуг сторонніх фахівців тощо
інші витрати за обмінними операціями	3120	Не включені в перелічені вище рядки суми використаних коштів на напрями операційної діяльності за обмінними операціями
Витрати за необмінними операціями:		
трансферти, з них:	3125	Суми, які перераховано як трансферт
кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів	3126	
інші витрати за необмінними операціями	3130	Не включені в перелічені вище рядки суми використаних коштів на напрями операційної діяльності за необмінними операціями, зокрема виплачені суми як соцзабезпечення, сплачені суми податкових, неподаткових та інших платежів на безповоротній основі, передбачених законодавством, обороти касових надходжень за безоплатно отриманими активами, роботами (послугами) в натуральній формі
Витрати грошових коштів за внутрішніми операціями	3135	Використання готівкових коштів, грошових документів з каси суб'єкта державного сектору та зарахування коштів у дорозі на відповідні рахунки
Інші витрати	3180	Використання коштів, отриманих у тимчасове розпорядження, на подальше їх розподілення, виплату працівникам, перерахування за призначенням. Зазначають обороти за кредитом субрахунку 2315 «Рахунки для обліку депозитних сум»
Усього витрат від операційної діяльності	3190	Підсумковий рядок витрат від операційної діяльності (сума показників, зазначених у рядках 3100–3180)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	Розраховують як різницю між надходженнями (рядок 3095) та витратами (рядок 3190)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності		
Надходження від продажу:		
фінансових інвестицій	3200	Надходження від продажу акцій або боргових зобов'язань інших підприємств, а також часток у капіталі інших підприємств
основних засобів	3205	Надходження коштів від продажу основних засобів, за винятком надходжень від продажу майна, які вважаються доходами відповідного бюджету
інвестиційної нерухомості	3210	Надходження коштів від продажу інвестиційної нерухомості
нематеріальних активів	3215	Надходження коштів від продажу нематеріальних активів
незавершених капітальних інвестицій	3220	Надходження коштів від продажу незавершених капітальних інвестицій
довгострокових біологічних активів	3225	Надходження коштів від продажу довгострокових біологічних активів
Надходження цільового фінансування	3230	Надходження коштів, які спрямовують на придбання (створення) необоротних активів
Інші надходження	3235	Інші надходження від інвестиційної діяльності, не включені до попередніх статей
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3240	Підсумковий рядок надходжень від інвестиційної діяльності (сума показників, зазначених у рядках 3200–3235)
Витрати на придбання:		
фінансових інвестицій	3245	Витрати на придбання відповідних необоротних активів. Сума витрат має відповідати обороту за кредитом рахунку 54
основних засобів	3250	
інвестиційної нерухомості	3255	
нематеріальних активів	3260	
незавершених капітальних інвестицій	3265	

Продовження додатку Б

довгострокових біологічних активів	3270	
Інші витрати	3285	Інше використання коштів на інвестиційну діяльність, не включене до попередніх статей
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3290	Підсумковий рядок витрат від інвестиційної діяльності (сума показників, зазначених у рядках 3245–3285)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	Розраховують як різницю між надходженнями (рядок 3240) та витратами (рядок 3290)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		
Надходження від:		
повернення кредитів	3300	Надходження коштів у результаті повернення раніше наданих установою кредитів
отримання позик	3305	Надходження коштів у результаті утворення боргових зобов'язань: отримання позик, видачі векселів, облігацій, а також інших видів короткострокових і довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з операційною й інвестиційною діяльністю
отримання відсотків (роялті)	3310	Надходження коштів у результаті отримання відсотків, роялті, дивідендів, операцій з кредитування й надання гарантій та коштів, які отримують розпорядники бюджетних коштів від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг
Інші надходження	3340	Інші надходження грошових коштів від фінансової діяльності за обмінними операціями
Усього надходжень від фінансової діяльності	3345	Підсумковий рядок надходжень від фінансової діяльності (сума показників, зазначених у рядках 3300–3340)
Витрати на:		
надання кредитів	3350	Витрачені кошти на надання кредитів
погашення позик	3355	Витрачені кошти для погашення отриманих позик
сплату відсотків	3360	Кошти, використані на сплату відсотків за користування кредитами та іншими запозиченнями
Інші витрати	3380	Витрати, які не знайшли свого відображення в попередніх рядках розділу
Коригування	3385	Бюджетні установи — розпорядники бюджетних коштів не заповнюють
Усього витрат від фінансової діяльності	3390	Підсумковий рядок витрат від фінансової діяльності (сума показників, зазначених у рядках 3350–3385)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3395	Розраховують як різницю між надходженнями (рядок 3345) та витратами (рядок 3390)
Чистий рух коштів за звітний період	3400	Підсумковий рядок руху коштів в установі (сума рядків 3195, 3295 та 3395)
Залишок коштів на початок року	3405	Рядок заповнюють на підставі даних Балансу (форма № 1-дс), рядки 1160, 1165, 1170, 1175 графа 3
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Залишок коштів отриманий	3410	Сума грошових коштів минулого звітного періоду (року), яка отримана від суб'єкта державного сектору відповідно до законодавства України у звітному періоді та не може бути віднесена на збільшення надходжень звітного періоду
Залишок коштів перерахований	3415	Сума грошових коштів минулого звітного періоду (року), яка перерахована відповідно до законодавства України у звітному періоді (повернена суб'єкту державного сектору, що надав ці кошти, тощо) та не є використанням цих коштів, а також не може бути віднесена на зменшення надходжень звітного періоду
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3420	Сума збільшення або зменшення (наводять у дужках або зі знаком «-») залишку грошових коштів у результаті перерахунку іноземної валюти в разі зміни валютних курсів протягом звітного періоду
Залишок коштів на кінець року	3425	Рядок заповнюють на підставі даних Балансу (форма № 1-дс), рядки 1160, 1165, 1170, 1175 графа 4